ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ್ ○ ರಂ. ಶ್ರೀ. ಮುಗಳಿ

ಚನ್ನವೀರ ಕಣವಿ ○ ನಿರಂಜನ

ಜಿ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯ ○ ಎಂ. ವಿ. ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ

ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ

ಆಲೋಕ

ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗ

ಕೆ. ವಿ. ನಾರಾಯಣ

ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ

ಮೇ 1980

ಅಂಕಣ

ಮೇ 1980

ಸಂಪುಟ 1 ಸಂಚಿಕೆ 4

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ

'ಪಿ.ಪಿ. ಬಳಗ'ದ ಗೆಳೆಯರಿಂದ

'ಅಂಕಣ' ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಈ ಸಂಚಿಕೆ ತಡವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಸಹಕರಿಸಿ.

'ಅಂಕಣ'ದ ಆರನೆಯ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಚಂದಾ ಹಣವನ್ನು ಆರುರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪುಟಗಳನ್ನು, ಹೊಸ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಮತ್ತು ಮುದ್ರಣ ಹಾಗೂ ಕಾಗದದ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಏರಿಕೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ.

'ಅಂಕಣ'ದ ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಗಳು ಬೇಕಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಬರೆಯಿರಿ. ಒಂದು ಸಂಚಿಕೆಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ. ಇರುವ ಸಂಚಿಕೆಗಳ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

'ಅಂಕಣ'ದ ಇದೇ ಸಂಚಿಕೆಯ ಮೂರನೆಯ ಒಳರಕ್ಷಾ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ 'ಮನವಿ'ಯನ್ನು ಓದಿ, ನೀವು ಸ್ಥಾಯಿನಿಧಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರನ್ನೂ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ 'ಅಂಕಣ'ದ ಬಳಗವನ್ನು, ಬಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ.

'ಅಂಕಣ' ನಿಮಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ ತಲುಪದಿದ್ದರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಅಂಚೆ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿ, ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಸಹಕರಿಸಿ ಇದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಗಳ ಅಂಚೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.

ವಿವರಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ :

'ಅಂಕಣ'

[illegible]

ಬೆಲೆ : ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ

ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನ ಕುರಿತ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ

ಅಂಕಣದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಚಿಕೆಯು ಹಳೆಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಾಧ್ಯಯನದ ಅವಶ್ಯಕತೆ, ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಚರ್ಚೆಗೆ ಒತ್ತು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯೊಂದನ್ನು ವಿವಿಧ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅವರುಗಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಮುಂದಿನ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ

(*i*) ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೆ ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹೇಗೆ, ಏಕೆ, ಎಷ್ಟು ತಲುಪಬೇಕು ?

(*ii*) ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನವು ನಿಮಗೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿದೆ ?

(*iii*) ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ ?

(*i*) ಜನಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೆ ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಏಕೆ, ಎಷ್ಟು ತಲುಪಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೂ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದ 1500 ವರ್ಷದ ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇದ್ದರೆ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ. ಒಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ತುಳಿದು, ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಡೆದ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಲವು-ನಿಲುವು-ಮೈಲುಗಲ್ಲುಗಳು ಗೊತ್ತಾಗದೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಜ್ಞಾನ ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಊನವಾಗುವದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಇದು ಅವಶ್ಯಬೇಕು.

ನಡುಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಸಹ ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೆ ಓದಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವದಾ

ಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದನ್ನೂ ಹಳಗನ್ನಡವನ್ನೂ ಇಂದಿನ ಕನ್ನಡದ ಅನುವಾದಗಳಲ್ಲಿ ಸುಲಭ ವಾಗಿ ಓದಿಕೊಂಡು ಕೆಲವು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನೇ 'ಪ್ರಸಂಗ' ಗಳನ್ನೇ ವಾಪಿಸಿಪ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಅಭ್ಯಸಿಸಬಹುದು. ಗಮಕಿಗಳ ಪಠಣ ಕ್ರಮವೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಕಾರಿಯಾಗಬಲ್ಲದು.

ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ್

ಹಳಗನ್ನಡ ಎಂಬ ವಿಶಿಷ್ಟ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಹಳೆಯ ಕನ್ನಡ-ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದು ಎರಡೂ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ 'ಹಳಗನ್ನಡ-ಸಾಹಿತ್ಯ' ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಬಳಸ ಬಹುದು. ಮೊದಲನೆಯದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಎರಡನೆಯ ವ್ಯಾಪಕ ಅರ್ಥವೇ ಇಲ್ಲಿ ಉದ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿರಬೇಕು. ಜನಸಾಮಾನ್ಯ ಎಂದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರೇಮಿ, ಸಹೃದಯ ನಾದರೂ ವ್ಯಾಸಂಗದ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯದ, ಸಾಹಿತ್ಯೇತರವಾದ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಇಂಥವರಿಗೆ ಅಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೆ ಹಳಗನ್ನಡ-ಸಾಹಿತ್ಯ-ಏಕೆ ಎಂಬುದೇ ಸಕಾರದ ಉತ್ತರ ಗರ್ಭಿತ ವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅನೇಕರಿಗೆ ಸಂಮತ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೇಗೆ, ಎಷ್ಟು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೇ ಅವರಿಗೆ ಅಪ್ರಸ್ತುತ.

ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯನ ಸುತ್ತು ಬೇಲಿ ಹಾಕಿ ಕೂಡಿಸುವುದು ಎಂದಿಗೂ ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ, ಇಂದಿಗಂತೂ ತೀರ ಅಶಕ್ಯ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಭೌತಿಕಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ, ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಬಳಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಬಳಸುವಿಕೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಪರಿಸರದ ಭಾಷೆಯ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಗಾಢವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನಿಕರವಾದ, ನಿಕಟವಾದ ಸಂಪರ್ಕವು ಅವಶ್ಯ. ಇದನ್ನು ಅವನು ಸುತ್ತುಮುತ್ತಿನ ಸಂವಹನ ಸಾಧನಗಳಿಂದ ಸಹಜ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಹಜ ರೀತಿಯ ಸಂಪರ್ಕವೇ ಅವನಿಗೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಬಾಧಕವಾಗಬಹುದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಪತ್ರಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ವೇಗದ ಮೂಲಕ, ಅಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಪಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಪದಗಳು ಮತ್ತು ಹೊಸ ಅಬದ್ಧ ರಚನೆಗಳು ಕೆಲವು ಸಲ ಸಲುವಳಿಯಾಗಲು ಹವಣಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಜತೆಗೆ ಕೆಲವು ಸಾಧು ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯ ಜ್ಞಾನದ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ತಪ್ಪು ರೂಪಗಳು ಮತ್ತು ಅರ್ಥಗಳು ರೂಢವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಈ ಸಂಮಿಶ್ರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಪೂರ್ತಿ ಪ್ರಭಾವಿತನಾಗದೆ ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ತನ್ನ

ಭಾಷೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಳಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯ ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ, ಈ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯ ರಸವಂತಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿಚಾರವಂತಿಕೆಯನ್ನು ತನ್ನ ತನ್ನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರಿತು ಆಸ್ವಾದಿಸಿ ಜೀವನವನ್ನು ಸಂಪನ್ನಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂದಿಗೆ ಅಪ್ರಸ್ತುತ, ಅಗ್ರಾಹ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕಾದರೂ ಅವನು ಹಿಂದಿನ ಪರಂಪರೆಯ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಷ್ಟೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅಂದಂದಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿನ ಗುಣಭಾಗವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಕೂಡದು, ಗುಣಗ್ರಾಹಿಯಾಗಿ ಸವಿಯಬೇಕು. ಇಂದು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿರುವ ಹೊಸ ಪರಂಪರೆ ಎಂಬುದು ಕೂಡ ಮುಂದೆ ಅಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಬಹುದು ಆದರೆ 'ಪ್ರ+ಸ್ತುತ'ವಾಗಬೇಕು ಸ್ತುತಿಗೆ ಅರ್ಹವಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ಸಹೃದಯ ಮನೋಧರ್ಮವೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪೋಷಕವಾಗುತ್ತದೆ, ಸ್ನೇಹಸ್ಪರ್ಶಕವಾಗುತ್ತವೆ. ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೆ ಹೇಗೆ ಎಷ್ಟು ತಲುಪಬೇಕು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಬಹುದಾದರೆ, ಈ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಾರಭೂತವಾದ ಭಾಗಗಳ ಸಂಕಲನಗಳಿಂದ, ಅರ್ಥವಾಗುವಂಥ ವಿವರಣೆಗಳಿಂದ, ಸರಳಗದ್ಯಾನುವಾದಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇಡೀ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಮತೋಲನವಾದ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯುಗದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರೇರಣೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ರೂಪಗಳ ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ, ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೃತಿಗಳ ಮತ್ತು ಕೃತಿಕಾರರ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳಿಂದ. ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೆ ಸಂಸ್ಕಾರ ಪ್ರದಾನದ ನಿರಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರಬೇಕು.

ರಂ. ಶ್ರೀ. ಮುಗಳಿ

ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಸ್ವಂತಿಕೆ ಇದ್ದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೊಂದು ಕನ್ನಡ. ಅದು ಪರಿಸರ ರೂಪ ಸಾರ ಹೀರಿದ್ದುಂಟು-ಸೋದರ (ಸೋದರಿ) ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ. ವೈದಿಕ ಧರ್ಮದ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳು ಪಸರಿಸಿದಂತೆ, ಸಂಸ್ಕೃತ ತನ್ನ ಛತ್ರದ ಅಡಿಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಸೆಳೆಯಿತು. ಪೂತನಿಹಾಲು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಈ ಸೆಳೆದ ಭಾಷೆಗಳ ಸ್ವಂತಿಕೆ ಬಡವಾಯಿತು. ಸಮಾಜದ ನಾನಾ ಹಂತಗಳ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀಕರಣ ಬಯಕೆಯೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ಈ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಪ್ರೇರಕ. ಆ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅರಿತಾಗ ಮಾತ್ರ, ನಾಳೆಯ ಹೊಸ ಕನ್ನಡ ಬಲಿಯುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ, ಹಳೆಯ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ-ಅದನ್ನು ಬಳಸಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನ ಅಗತ್ಯ. ಗಾಢವಾದ ಅಭ್ಯಾಸ ಕನ್ನಡದ ವಿಶೇಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಿರಲಿ. ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೆ ಅಷ್ಟು ತೀವ್ರತೆ

ಅನಗತ್ಯ. ಇವರಿಗೆ ಹಿಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಿಚಯ ಆಗಬೇಕಾದದ್ದು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ, ಕಥಾ ಪ್ರಕಾರದ ಮೂಲಕ. ಎಡ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯದ ಗದ್ಯಾನುವಾದ-ಹಳೆಯ ಭಾಷೆಯ ಪದಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡು ; ಎದುರು ಪುಟದಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸರಳಾನುವಾದ. ಈ ರೀತಿ ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಬೇಕು.

ಸಂಸ್ಕೃತದಂತೆ ಇಂಗ್ಲಿಷೂ ಕನ್ನಡದ ಕತ್ತು ಹಿಸುಕಿದೆ (ವಾಕ್ಯ ರಚನೆ, ನಿರೂಪಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ) ; ತುಸು ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ನೀಡಿದೆ. ಈಗಿನದು ಹೆದ್ದಾರಿಯ ಪಯಣಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ನುಡಿ ಅಣಿಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಂಧಿಕಾಲ. ಆ ಪಯಣ ಸುಗಮವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ನಮ್ಮ ನುಡಿಯ ಅಡಿಪಾಯದ ಆಳ ಎಷ್ಟೆಂಬುದನ್ನೂ ಪಾಯಕ್ಕೆ ಬಳಸಿದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಯಾವುವೆಂಬುದನ್ನೂ ನಾವು ಅರಿಯಬೇಕು.

ನಿರಂಜನ

ಜನಸಾಮಾನ್ಯ, ಹಳಗನ್ನಡ ಈ ಎರಡೂ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ ಪದಗಳೇ ಅಲ್ಲ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯ ಎಂಬ ಗುಂಪಿನ ಪರಿಧಿಗೆ ಸೇರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಹಳಗನ್ನಡವೆಂಬ ಪದವೇ ಪರಿಚಯವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರುವವನಿಗೆ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ ಮೊದಲು ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದಾದರೆ ಈ ಶಬ್ದ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಅವನ ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರೌಢ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕನ್ನಡದ ಈ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನವಿರಬೇಕು.

ಆದರೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳು ಈ ಸ್ವರೂಪದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿವೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯ ವೈಭವದ ಬಹುಭಾಗ ಈ ಸ್ವರೂಪದ್ದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ ಜೀವನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾದ ಆತ್ಮೋನ್ನತಿಯ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳು ಅಡಗಿವೆ. ಇವು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ 'Mass Media' ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಬ್ದವು ಯಾವ ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಅವುಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಪರಿಚಯವಾಗಬೇಕು. ನಾಟಕ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ಪುರಾಣ ಪ್ರವಚನ, ಕಾವ್ಯ ವಾಚನ, ಕಾವ್ಯ ಪ್ರವಚನ, ಭಾಷಣ—ಈ ಮುಂತಾದ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ದೊರಕಬೇಕು. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಉತ್ತರಕನ್ನಡದ ಜನಕ್ಕೆ ಹಳಗನ್ನಡ ಬೇಗ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಅವರ ಜನಪದ ಕಲೆ ಯಕ್ಷಗಾನ. ಹಿಂದೆ ಮೈಸೂರಿನ ಕಡೆಯ ಜನಕ್ಕೆ ಹಳಗನ್ನಡ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿದ್ದುದು 'ಕಾವ್ಯವಾಚನ-ಪ್ರವಚನ' ಮೂಲಕವಾಗಿ.

ಇಂದು ಮೊದಲನೆಯದು ಇನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಶಿಸದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೂ ಎರಡನೆಯ ಮಾರ್ಗ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಫಲವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ–ಕಾವ್ಯ ವಾಚನದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾವ್ಯ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪ್ರವಚನದಲ್ಲಿಯೂ ನಾವು ಸಮರ್ಥರನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಲಾರೆವು. 'ಪ್ರಸಾರಂಗ'ವೆಂಬ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ವಿಭಾಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತವಾದರೆ ಹಳಗನ್ನಡದ ಪರಿಚಯ ನಮ್ಮವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಸಮರ್ಥವಾದರೆ ಅಷ್ಟಷ್ಟು ಹಳಗನ್ನಡ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇದು ಅವರಿಗೆ ಏಕೆ ತಲುಪಬೇಕು ಎಂದರೆ–ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ಎಲ್ಲ ಉನ್ನತ ಆಲೋಚನೆಗಳ ಫಲವೂ ದೊರಕಬೇಕು. ಇದು ದೇಶೋದ್ಧಾರ ಕಾರ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ. ಗಾಂಧಿಯವರ ಸರ್ವೋದಯ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಂಶ ಅಡಗಿರುವುದನ್ನು ನೀವು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಜಿ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯ

ಧರ್ಮ–ನೀತಿ–ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಈ ಮೂರಕ್ಕೂ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಇರುವುದಾದರೆ, ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆಯ್ದ ಭಾಗಗಳ ಪರಿಚಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಇರಬೇಕಾದುದು ಯೋಗ್ಯ. ಇದನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಲು ಒಳ್ಳೆಯ ಗದ್ಯದ ಅನುವಾದಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಆದರ ರಸಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಿಸಬಲ್ಲ ರಸಜ್ಞರಿಂದ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಛಂದಸ್ಸು, ವ್ಯಾಕರಣಗಳ ಚರ್ಚೆ ಅಪ್ರಸ್ತುತ. ಆದರೆ ಭಾವ–ವಿಚಾರ ದೀಪ್ತಿಗಳ ಸರಸ ಪರಿಚಯ ಅತ್ಯವಶ್ಯ.

ಚೆನ್ನವೀರ ಕಣವಿ

ಮೇಲ್ಕಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಕಡೆಯ ಮಾತುಗಳ ಅನುಕ್ರಮ ಏಕೆ, ಹೇಗೆ, ಎಷ್ಟು —ಎಂದು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಲು–

1. 'ಹಳಗನ್ನಡ' ಎಂಬ ಪದ ಪ್ರಯೋಗದ ಅರ್ಥ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆ ಅಗತ್ಯ. ಭಾಷೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಳಗನ್ನಡ ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ; 'ನಡುಗನ್ನಡ' ಎನ್ನಲಾದ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಷಟ್ಪದಿ ಕಾವ್ಯಗಳು ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೀಗೆ ಇದ್ದಿರಲಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ, 20 ನೆಯ ಶತಕಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಲ್ಲವನ್ನೂ 'ಹಳಗನ್ನಡ' ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹು.

2. ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಬೋಧೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆ ಎನ್ನಬಹುದಾದ ಸರ್ವಸಮಾನತಾಭಾವ, ಉಚ್ಚನೀಚಭಾವ ನಿರಾ

ಕರುಣೆ, ದಯೆ, ಅಹಿಂಸೆ, ಮುಂತಾದ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಹೃದಯಂಗಮ ವಾಗಿ ಎಂದರೆ ಕಾವ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸುತ್ತವೆಯಾದ್ದರಿಂದ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಇಂದೂ ಅವು ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಹಿಂದಿನ ಕಾವ್ಯಗಳ ಪ್ರಸಕ್ತ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ತಲುಪಿಸಬೇಕು. ಹಿಂದಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಡಗಿರುವುದು ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ, ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ. ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆ ಮುಂದುವರಿಯ ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರಬೇಕು. ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಭಾವ ಹಳ್ಳಿಗರನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತಿರುವ ಇಂದು ಅವರು ತಲೆ ಭಾರವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಜಡರಾಗದೆ ಸೌಂದರ್ಯಾನುಭೂತಿಯ ಮೂಲಕ ಹೃದಯವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಹಿಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಿಚಯ ಅಗತ್ಯ. ಬರಿಯ ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಲಿ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಲಿ ನಾನು ಸೂಚಿಸಿರುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಮಗ್ರ ವಾಗಿ ಮಾಡಲಾರದು. ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಶಾಸನ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಭಂಡಾರ.

II **ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ?** ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ಓದು ಬಲ್ಲವರು, ಓದು ಬಾರದವರು—ಎಂದು ವಿಭಾಗಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಓದು ಬಲ್ಲವರಿಗಾಗಿ ಹಿಂದಿನ ಉತ್ತಮ ಕಾವ್ಯಗಳ ಸಂಗ್ರಹಗಳನ್ನು—ಅವುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿಯ ಹೇಳುವ, ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಡಬಲ್ಲ, ಅರ್ಥಕೋಶ, ಸರಳ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ, ಉಚಿತ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಇವು ಗಳೊಂದಿಗೆ ಸುಲಭಗೊಳಿಸಿ, ಸುಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಿಸಿ, ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಹೊರತಂದಿರುವ ಗದ್ಯಾನುವಾದಗಳು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಸಮರ್ಪಕ. ಓದುಬಾರದವರಿಗಾಗಿ, ಗಮಕ, ಉಪನ್ಯಾಸ, ಪ್ರವಚನ ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಬೇಕು—ಈಗಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ, ಹೆಚ್ಚು ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ. ರೇಡಿಯೋವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಹೇರದೆ, ಅಧ್ಯಯನ ಗೋಷ್ಠಿಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಬಹುದು.

III **ಎಷ್ಟು ?** ಇದನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿ, ಜನಕ್ಕೆ ಹಿಡಿಸುವಂಥದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು, ಅನುಭವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, 'ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಂಡಾರ'ವನ್ನು ರೂಪಿಸಬಹುದು.

ಎಂ. ವಿ. ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ

(*ii*) ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನವು ನಿಮಗೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರಯೋ ಜನಕಾರಿಯಾಗಿದೆ ?

ನಾನು ಮಾಡಿದ ಅಧ್ಯಯನ 'ಆನುಷಂಗಿಕ' ಸ್ತರದ್ದು. ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ

ಎಂದು ಆಯ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಸ್ವಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನಾನು ಓದಿಕೊಂಡಿದ್ದುಂಟು. ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಕನ್ನಡದ ಶಬ್ದ ಸಂಪತ್ತಿನ ಭಾಂಡಾರವನ್ನು ನನಗೆ ತೆರೆದಿದೆ. ಕನ್ನಡದ ನಾಣ್ಣುಡಿ–ಜಾಣ್ಣುಡಿಗಳ ಪರಿಚಯವಿತ್ತಿದೆ. ವಿಧವಿಧದ 'ಕನ್ನಡಂಗಳ' ಹಿರಿಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಕನ್ನಡ ಹೇಗೆ ಕಾಣಿಸಬಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನ ಕನ್ನಡ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳನ್ನು ತಳೆದಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳೆಲ್ಲದರ ನಡುವೆ ಕನ್ನಡವೇ ಆಗಿ ಹೇಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಮನದಟ್ಟಾಗಿಸಿದೆ.

ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ್

ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನವು ನನಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿದೆ :

(1) ನನ್ನ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ನುಡಿಗಳ ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ಅದು ಭಾವನಿಕ ಮತ್ತು ವೈಚಾರಿಕ ಪೀಠಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವಲ್ಲಿಯ ಭಿನ್ನ ಮಾರ್ಗಗಳು, ಭಿನ್ನ ಶೈಲಿಗಳು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಏಕಸೂತ್ರವಾಗಿರುವ ಕನ್ನಡ ದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. (2) ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಪ್ರೇರಕ ಶಕ್ತಿಯಾಯಿತು. (3) ನನ್ನ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಭೂಮಿಕೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿತು. (4) ನನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಉಜ್ಜ್ವಲವಾಗಿ ಬೆಳಗುವ ಚಿರಂತನ ಮೌಲ್ಯಗಳು ನೆರವಾದವು. (5) ನನ್ನ ಕಾವ್ಯ, ವಿಮರ್ಶೆ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿಯ ಶೈಲಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಪದಗಳ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ನೆರವನ್ನು ನೀಡಿತು. (6) ನನ್ನ ಪಾಠ ಪ್ರವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮೀಯತೆಯನ್ನೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ರಸಾಸ್ವಾದ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶೆಯ ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿತು.

ರಂ. ಶ್ರೀ. ಮುಗಳಿ

ಮುದ್ದಣ್ಣನ 'ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧ' 'ಅದ್ಭುತ ರಾಮಾಯಣ'ಗಳಿಗೆ ಮನಸೋತು, ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಕೌತುಕದಿಂದ ಕೇಳಿ, ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುತ್ತ ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡವನು ನಾನು. ಗುರುವಿನ ನೆರವಿಲ್ಲದ 'ಅಧ್ಯಯನ' ಅರೆಬರೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಜಾಯಮಾನಕ್ಕೊಳಗಾದ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಎದುರಾದ ಮೇಲೆ, ನೆನಪಿನಲ್ಲುಳಿದ ಸಾಲುಗಳು ಇಷ್ಟೇ : 'ಕಾಲ ಪುರುಷಂಗೆ ಗುಣಮಣಮಿಲ್ಲಂಗಡ, ಒಡಲೊಳ್ ಗುಡುಗುಟ್ಟುಗುಂ ಗಡ' ; 'ಅರೆಗಳಿಗೆ ನೆರೆನನ್ನನವಳಗಲಿರಲರಿಯಳುಳಿದಿದ್ದಳಾದರೆ ತರುಣಿಯಾಗಲೆ

ಬಹಳು, ಕಾಣೆನು ನನ್ನ ವಲ್ಲಭೆಯಾ'.... ಕುರುಕೋದಕ್ಕೆ, ಗೆಳೆಯರ ಮುಂದೆ 'ಪಾಂಡಿತ್ಯ'ವನ್ನು ಮೆರೆಸೋದಕ್ಕೆ....

ಸಾಹಿತ್ಯ ಬದುಕಿಗೆ ಹತ್ತಿರ, ಯಾವಾಗಲೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಂಡಾಗ ಗತ ಜೀವನವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಳಗನ್ನಡ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಯಾಗಿದೆ. ನಾನು ಬಳಸುವ ಭಾಷೆಗೆ ಆಳಕ್ಕಿಳಿದ ಬೇರುಗಳಿವೆ ಎಂಬ ಸಮಾಧಾನ, ಜತೆಗೆ.

ನಿರಂಜನ

ನಾನು ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ ಪಂಡಿತರ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು. ನನಗೆ ಮಾತು ಅರ್ಥವಾಗುವಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಒದಗಿದ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯಗಳೂ, ಹಳಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳೂ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರವಚನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುವು. ನಮ್ಮ ತಂದೆಯೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರವಚನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಾವ್ಯ ಗಳಲ್ಲಿನ ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಭಾಗಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಹಳಗನ್ನಡ ನನಗೆ ವಿಶ್ವಾಸದ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರವಾಯಿತು. ನಾನು ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ವೇಳೆಗೆ ಅನೇಕ ನಡುಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಓದಿದ್ದೆ. ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಎಲ್ಲ ಷಟ್ಪದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪದ್ಯ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನನಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕವಿಗಳ ಪದ ಪ್ರಯೋಗ ಕೌಶಲವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಹಳಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ರಚಿಸಿದ ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿನ ನೀರಸತೆಯನ್ನೂ, ಶಬ್ದ ದಾರಿದ್ರ್ಯವನ್ನೂ ಕಂಡು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕವಿಗಳ ಹಿರಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯುಂಟಾಯಿತು. ನನ್ನ ವಾಚನ ಶೀಲತೆ ಹೆಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ, ಹಳಗನ್ನಡದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಇದೇ ಪ್ರಚೋದನೆ ಯಾಯಿತು.

ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಹಳಗನ್ನಡದ ವಾಚನದಿಂದ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಶಬ್ದಸ್ವಾಮ್ಯವೂ ಕಾವ್ಯ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ನಿರೂಪಣ ಶಕ್ತಿಯೂ ನನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಳವಟ್ಟಿವೆಯೆಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇನೆ. ಪಂಪನನ್ನಾಗಲಿ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಹರಿಹರರನ್ನಾಗಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಓದುವಾಗ ಹಿಂದೆ ಕಾಣದ ಹೊಸ ಅರ್ಥ, ಶಬ್ದ ಪ್ರಯೋಗ, ಸ್ವಾರಸ್ಯ, ಚಮತ್ಕಾರ ವೈವಿಧ್ಯ, ಕವಿ ಸೃಷ್ಟಿಯ ವೈಚಿತ್ರ್ಯ—ಇವುಗಳು ಕಣ್ಮನಗಳನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ. ನೀರಸವೆಂದು ಮೊದಲು ತೋರುವ ಎಷ್ಟೋ ಸಮಯವನ್ನು ಹೀಗೆ ಹಳಗನ್ನಡದ ವಾಚನದಿಂದ ಸರಸವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಆಧುನಿಕ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಓದುವಾಗ ಕೂಡ ಎಷ್ಟೋ ವೇಳೆ ಈ ಹಳಗನ್ನಡದ

ತಿಳುವಳಿಕೆ ಹೋಲಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ತಾರತಮ್ಯ ವಿವೇಕವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಭಾಷಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಕಾವ್ಯವನ್ನು, ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು ನನ್ನ ಹಳಗನ್ನಡ ಪರಿಚಯ ನನಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಯಿತು. ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ನಮ್ಮ ಹಳಗನ್ನಡದ ಕವಿಗಳು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸುವಾಗ ನಾವು ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಈಗಂತೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗಡೀಪಾರಾಗುತ್ತ ಬಂತು ; ಸಂಸ್ಕೃತ ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಹಳಗನ್ನಡ ಇವೆರಡರ ನಡುವೆ ತೊಳಲಾಡುತ್ತಿದೆ. ಹಳಗನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಹೊಸಗನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿರುವುದು ನಾವು ಹಳಗನ್ನಡಕ್ಕೆ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಅತಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಅವಮಾನ; ಅಗೌರವ. ಹಳಗನ್ನಡದ ಸ್ವಾರಸ್ಯದಿಂದ ಜನ ವಂಚಿತರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಅತಿ ಸಮರ್ಥ ತಂತ್ರ ಇದು.

ಜಿ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯ

ಶಬ್ದಕೋಶದ ವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ, ಕಾವ್ಯಗುಣದ ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ, ಛಂದೋವಿಧಾನಗಳ ವೈವಿಧ್ಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಶೋಧನೆಗೆ, ಸಾಂಕೇತಿಕ ಪುರಾಣ ವಸ್ತುಗಳ ವಿನೂತನ ಅನ್ವೇಷಣೆಗೆ, ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರ ಜೀವನದ ನೆಲೆ-ಬೆಲೆಗಳ ಪರಿಚಯಕ್ಕೆ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಚೆನ್ನವೀರ ಕಣವಿ

ಹಳಗನ್ನಡದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳು ಕಾವ್ಯ ಧರ್ಮ ವ್ಯಾಜದಿಂದ ಧರ್ಮಬೋಧೆ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ, ಅದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಕಾವ್ಯಾನಂದದ ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ಧರ್ಮಗಳ ಸ್ವರೂಪದ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಸದಸದ್ವಿವೇಕದಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ, ಕನ್ನಡ ನೆಲದ ಸಂಬಂಧ ಕಡಿದುಹೋಗದಂತೆ, ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಅವು ನಮಗೆ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿವೆ; ಮುಂದೆಯೂ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗ ಬಲ್ಲದು. ನವೋದಯ ಯುಗದ ಗಣ್ಯರಾದ ಬರಹಗಾರರೆಲ್ಲರೂ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದವರು, ಇತರ ಬರಹಗಾರರೂ ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದರ ಪರಿಚಯ ಹೊಂದಿದ್ದವರು. ತೀರ ಇತ್ತೀಚಿನ ಬರಹಗಾರರು ಕೂಡ

ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿಯಾದರೂ ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಜೀವನ ಪದ್ಧತಿ ಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಎಂ. ವಿ. ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ

(*iii*) ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನವು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ ?

ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮುಖಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದ ದರ್ಪಣವೇ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವೆನ್ನಬಹುದು. ಜಾನಪದ ಗೀತೆಗಳಿಂದ ಚಂಪೂ ಕಾವ್ಯದವರೆಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಈ ಪ್ರತಿಬಿಂಬನ ಕಾರ್ಯ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿದೆ. 'ಯಂತ್ರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ', 'ಸಾಮಾಜಿಕ' ಹಾಗು 'ಸೃಜನಶೀಲ' ಎಂದು ಮೂರು ಭಾಗಗಳನ್ನು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು 1500 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಾಲಾವಧಿಯ ಎಲ್ಲ ತರಹದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಆ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಜಾಗೃತಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲವೆ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದರ ಅರಿವು ಇರದೆ ಸಹ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿದೆ.

ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ್

ಹಳಗನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯ-ಗ್ರಂಥ ಮತ್ತು ಶಿಲಾಲೇಖಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದುದೆಲ್ಲ ಬಹುಶಃ ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸದ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ದರ್ಪಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಾಗ ಇತಿಹಾಸ-ಪುರಾಣಗಳ ಮಿಶ್ರಣ, ಕೇವಲ ಪೌರಾಣಿಕ, ಕಾಲ್ಪನಿಕ, ಆದರ್ಶ ಪ್ರಚುರ ಆಗಿರುವುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡಿದರೆ ಅದರ ಬಹುಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಜೀವನದ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಚಿತ್ರ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷತಃ ಶಿಲಾಲೇಖಗಳಲ್ಲಿ, ನೇರವಾದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ, ಶರಣ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಹರಿದಾಸ ವಾಙ್ಮಯದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ವಿಪುಲವಾಗಿ ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ಸಾಮಗ್ರಿಯಿದೆ. ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಲಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠವಾಗಿ ವಿವರವಾಗಿ ಬರೆದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಕೃತಿಗಳು ಅಥವಾ ದಾಖಲೆಗಳು ಕಡಿಮೆ. ಆದರೆ ಉಪಲಬ್ಧ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಕಲ್ಪನಾರಮ್ಯ ಭಾಗದಿಂದ ಹಾಗೂ ಆದರ್ಶ ನಿರೂಪಣೆಯಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಗೊಳಿಸಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸಮಗ್ರವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ನೆರವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ರಂ. ಶ್ರೀ. ಮುಗಳಿ

ಕನ್ನಡ ಸಮಾಜ ತನ್ನ ಸಮಗ್ರ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ತರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇವನ್ನು ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲೂ (ಜಾನಪದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲೂ) ಕಾಣಬಹುದು. ಧಾರ್ಮಿಕ, ಮತೀಯ ನಂಬಿಕೆಗಳು, ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಪೊರೆಗಳನ್ನು ಕಳಚಿ, ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿದಾಗ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸಾಮಗ್ರಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ; ವಿವಿಧ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸೆಲೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯ ರೂಪುರೇಷೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಿರಂಜನ

ಒಂದು ದೇಶದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕೋಶ ಆ ದೇಶದ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಈ ಕೋಶ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ವಿಸ್ತಾರ ವೈವಿಧ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಿಮಿತತೆ ಎನ್ನುವುದು ಆಗಿಂದಾಗ ಒದಗಬಹುದಾದ ಸಂಗತಿ ಎಂಬುದು ನಿಜವಾದರೂ ಆಯಾ ಕಾಲದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೋ ಇಷ್ಟೋ ಹೊಸ ಅಂಶಗಳು ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗದೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ಜನಾಂಗದ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಅಕಿಂಚನತೆ, ಮೌಢ್ಯ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬದ್ಧತೆ, ನಿಷ್ಕ್ರಿಯತೆ, ಎಡಬಲ ನೋಡದ ಆತ್ಮ ತೃಪ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೋ ಹಾಗೆಯೇ ಆ ಜನಾಂಗದ ಮಾನಸಿಕ ಆಂದೋಲನ, ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆ, ವಿವೇಕಶಾಲಿತ್ವ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ವಿರೋಧ, ಅತೃಪ್ತಿ, ನೂತನ ಸುಖಶಾಂತಿಗಳ ಅನ್ವೇಷಣೆ, ಆಗಿಂದಾಗ ನಡೆದ ಘರ್ಷಣೆ, ತಾಳ್ಮೆ, ದೂರಾಲೋಚನೆ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿವರ ವಿವರವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವಾಗ ನಾವು ಗಮಿಸುವ ಹಾದಿಯ ದೂರವಿಸ್ತಾರ ನಮಗೆ ಗೋಚರವಾಗಿ ಮುಂದಿನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವು ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎಂಥೆಂಥ ಆಧುನಿಕ ಭಾವನೆಗಳು ನಿರೂಪಣೆಗೊಂಡಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದಾಗ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗದಿರದು. ಇಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳಿಗೆ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪಂಪನ 'ಕುಲ'ದ ವಿಮರ್ಶೆ, ಹರಿಹರನ ಭಕ್ತಿಯ ಆವೇಶ, ರತ್ನಾಕರನ ಆಲೋಚನೆಗಳ ಆವಿಷ್ಕಾರ, ಆಂಡಯ್ಯನ ಭಾಷಾ ವ್ಯಾಮೋಹ, ನಯಸೇನನ ಧರ್ಮಬೋಧೆ—ಇತ್ಯಾದಿ ಒಂದೊಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಒಂದೊಂದು ಮುಖದ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಂದೋಲನಗಳ ನಿರೂಪಣೆಗಾಗಿಯೇ ಹಳಗನ್ನಡವನ್ನೇ ಅಭ್ಯಾಸ

ಮಾಡಬಹುದು. ಇನ್ನೂ ನವೀನವಾಗಿರುವ 'ಮಾನವ ಕುಲವಾದ' ಪ್ರಾಸನಷ್ಟೇ ಹಳೆಯದಲ್ಲವೆ ?

ಜಿ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯ

ನಾನು ತಿಳಿದಂತೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂಬ ಪದದ ವಿಶಾಲ ಅರ್ಥವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಾಚರಣೆ, ದೈವಭಕ್ತಿ, ಪಾಪ-ಪುಣ್ಯ ವಿವೇಚನೆ, ಕಲಾಸಕ್ತಿ, ನಾನಾ ವಿನೋದಗಳಲ್ಲಿ ಆಸ್ಥೆ, ವೇಷಭೂಷಣಗಳ ಸೊಬಗು, ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ತುಂಬು ಜೀವನದ ಶ್ರದ್ಧೆ - ಇವು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟರೆ, ನಮಗೆ ದೊರೆಯುವ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪರಿಚಯ ಅಪೂರ್ಣವಾಗುವ ಅಪಾಯವಿದೆ.

ಚೆನ್ನವೀರ ಕಣವಿ

ಒಂದನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಉತ್ತರದ ಕಡೆಯ ವಾಕ್ಯ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಸಕ್ತ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆದಿಲ್ಲವೆಂದೇ ತೋರುತ್ತದೆ. ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡುವ ಪಾಠಕ್ರಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಂಡರೆ ಮೇಲೋ ಏನೋ. ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಲುಮಟ್ಟಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಕಾವ್ಯಗಳು ಕಲ್ಪನಾ ವಿಲಾಸದಿಂದ ಮಿಥ್ಯಾ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದರೂ ಕನ್ನಡ ಜನರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕಾವ್ಯ ವಸ್ತು ವಿನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹಾಸು ಹೊಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಾಗ ಆ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ವಾಸ್ತವ ದೃಷ್ಟಿ ಶ್ಲಾಘ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ, ವರ್ಣನಾಭಾಗವಾಗಿ, ಉಲ್ಲೇಖಗೊಂಡ ಎಷ್ಟೋ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿವರಗಳನ್ನು ಇತರ ಐತಿಹಾಸಿಕ ದಾಖಲೆಗಳ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರಗಳಿಂದ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಬಹುದು ; ಬಾಹ್ಯ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರಗಳು ದೊರೆಯದೆ ಇರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲೂ ಅಂಥ ವಿವರಗಳು ನಂಬಲರ್ಹವಾದವು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಲ್ಲವೆ ?

ಎಂ. ವಿ. ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ

ಆಲೋಕ

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗೆ ಉತ್ತರ

ನನ್ನ 'ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಭಾಷೆ' ಎಂಬ ಲೇಖನಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶಮೂರ್ತಿಯವರು ಬರೆದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ('ಅಂಕಣ' ಮಾರ್ಚ್ 1980) ಎರಡು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ: ಒಂದು, ಮಾತು-ಕೃತಿಗಳ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕುರಿತದ್ದು ; ಇನ್ನೊಂದು, "ಕಾವ್ಯ ರಚಿಸುವವರನ್ನು ಉಳಿದು ಇತರರಿಗೆ ಈ ಪ್ರಕಾರವೇ ಇಂದು ಕೃತಕ ಎಂದು ಅನಿಸಬಹುದಾದರೂ...." ಎಂಬ ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ.

ಮಾತು-ಕೃತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ತೀರ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಣೆ ನೀಡುವುದು ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲದ್ದು.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ನನ್ನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯ 'ಕೃತಕ' ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡದ್ದೇ ಈ ಕುರಿತ ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಾನು ಕಾವ್ಯಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಕೃತಕ ಎಂದು **ಅಲ್ಲಗಳೆದಿಲ್ಲ**. '....ಇತರರಿಗೆ **ಅನಿಸಬಹುದಾದರೂ**'...ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಇದರ ಅರ್ಥ ಕೆಲವರಿಗೆ ಹೀಗೆ ಅನಿಸಿರಬಹುದು ಎಂದು. ಹೀಗೆ ಅನುಮಾನವನ್ನು ಮುಂದಿಡುವಲ್ಲಿ ನಾನು ಎರಡು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ: ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ (ಇತರರಂತೂ ಸರಿಯೆ) ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ತೀರ ಅಲಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಹಾಗೂ ಕೆಲವರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಗೋಷ್ಠಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಆತ್ಮೀಯ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಅನುಮಾನವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದು. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಕಾವ್ಯದ ಭಾಷೆ (ಕೆಲವು ಸುಂದರ ಸಾಲುಗಳನ್ನುಳಿದು) ಹಾಗೂ ಅದು ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಡುವ ರೀತಿ - ಇವೆರಡೂ ಓದುಗರನ್ನು (ಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿಗಳಂತೆ) ಆಕರ್ಷಿಸದೆ ದೂರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿವೆ ಹಾಗೂ ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಕಾವ್ಯಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಇಂದು **ಅಸಹಜ** (unnatural) ವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದೆ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸಾಲನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಹೀಗೆ ಅನಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗೆ ವಿಭಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ ಹೇಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆಯೆ ಹೊರತು ನಾನು ಕಾವ್ಯದ ಮುಂದುವರಿಯುವಿಕೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆದಿಲ್ಲ.

ಕೃಷ್ಣ ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟ

'ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳು'...ಒಂದು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ

ಡಾ|| ಎಂ. ಜಿ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯವರ 'ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳು : ಕಳೆದ ೨೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ' (ಅಂಕಣ-2, ಜನವರಿ 1980) ಲೇಖನ ಓದಿದಾಗ ಉಂಟಾದ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಜೀವನ ಚರಿತ್ರಾಕಾರರು ಡಾ|| ಎಂ. ಜಿ. ಕೆ. ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮೂರು ರೀತಿಯ ಪರೀಕ್ಷಣೆಗಳನ್ನುಳಿದು ಮಿಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸುವ, ಸ್ವಾದಿಸುವ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶಿಸುವ ಮುನ್ನ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಮುಂದೆ ತಿಳಿಸುವ ಸಂಗತಿಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದರೂ, ಅದರ ಅನ್ವಯ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಿಕ್ಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಿಗೂ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಓದುವಾಗ ಅಥವಾ ವಿಮರ್ಶಿಸುವಾಗ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. (1) ಪ್ರೇರಣೆ (Motivation) (2) ಆದರ್ಶೀಕರಣ (Idealization) (3) ಕೇಂದ್ರೀಕರಣ (Projection) (4) ಸಮಾಜ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಒತ್ತಾಯ (Socio-cultural Demands) (5) ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಣ (Generalization) (6) ಆಪ್ತ ಸಂಗತಿಗಳ ಅತ್ಯುಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಉತ್ಕರ್ಷಣೆ (7) ಒಲ್ಲದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ದೂರೀಕರಿಸುವಿಕೆ (8) ವ್ಯಾಪಾರೀ ಮನೋಭಾವ (9) ಸ್ವಾರ್ಥ ಹಾಗೂ ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲೂ ಇವು ಪರಸ್ಪರ ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖವಾಗುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ತಿಳುವಳಿಕೆ ಅನಿವಾರ್ಯ.

ಒಂದು ಕೃತಿಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುತ್ತ ಇದು ಹೀಗಿರಬೇಕಿತ್ತು, ಅವನು ಹಾಗೆ ಬರೆಯಬೇಕಿತ್ತು ಎನ್ನುವ ಮೊದಲು ಅವನು 'ಏಕೆ' ಹಾಗೆ ಬರೆದ ಎಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಹೀಗೆ ಯೋಚಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವನ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಣೆಯೊದಗಿಸಿದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ. ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ ಬರೆಯುವವರು ಏಕೆ ತಮ್ಮ ನಾಯಕರನ್ನು ಅಥವಾ ಕೃತಿಯನ್ನು ವೈಭವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ? ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವೇ ಏಕೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ? ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಓದಿದ ಯಾವುದೇ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಓದುಗನಲ್ಲಿ ಏಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಇವು. ನಮ್ಮ ಪರಿಸರದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲ ಮುಖಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಮೆರಗು ಹಾಕಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವೇ ವಿಚಾರಗಳು ಬಹುಶಃ ಡಾ|| ಎಂ. ಜಿ. ಕೆ. ಲೇಖನ ಬರೆಯಲು ಪ್ರೇರಣೆಯೊದಗಿಸಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇತರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಮಾನದಂಡವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ತಪ್ಪನ್ನೇ ಅವರೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನಾಲ್ಕು ಜನಕ್ಕೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ದೇವರೊಂದಿಗೆ ಅಥವಾ ಕಾಣದ ಶಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸುವುದು. ಆತನಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತೊಡಿಸಿ, ಅವನ ಔನ್ನತ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾಗುವುದು. ಇದರ ಹಿಂದಿರುವ ಪ್ರೇರಣೆ ಅಥವಾ ದೂರಾಲೋಚನೆ ಏನೇ ಇರಲಿ ಇದನ್ನು ರಾಮಾಯಣದಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಕಾಣುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಈ ವಿಷಯ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುವುದು.

ವ್ಯಕ್ತಿ ಪರಿಸರದ ಕೂಸು. ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅವನಲ್ಲಿ ವೈಚಾರಿಕತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಬರಹಗಾರನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಳಿಸಲಾಗದ ಪ್ರಭಾವ ಉಂಟು ಮಾಡಿದಾಗ ಅವನ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುವ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಲೋಪ ದೋಷಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವುದಿರಲಿ, ಸಮಾಜ ಎಂತಹ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಬಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಾರಿಸಾಹಿತಿ, ಆ ಲೋಪದೋಷಗಳಿಗೂ ಬಣ್ಣ ಬೆರಸಿ, ಕಣ್ಣು ಕೋರೈಸುವ ಚಿತ್ರವನ್ನೇ ಬಿಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಲ್ಲಿ ಈ ತಪ್ಪು ಆಗದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಅವರು ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮಷ್ಟು ಪೂಜಿಸಲೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸ್ವರೂಪವೇ ಬೇರೆ. ಈ ಆರಾಧನಾ ಮನೋಭಾವ ಹೋಗಬೇಕು. ನ್ಯಾಯ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುವ, ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಲೋಪ ದೋಷಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಯಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚಿಸುವ ಆಶಾಭಾವನೆ ಇನ್ನೂ ಹೊತ್ತಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಅಂತಹ ಆಸೆಗಳನ್ನು ತೀವ್ರ ಮನೋರೋಗ (Psychosis) ದ ಜೊತೆ ಸೇರಿಸುವ ಕಾಲ ಬಂದರೆ ಅಚ್ಚರಿಯಿಲ್ಲ.

ಸುರೇಂದ್ರ ಪ್ರಕಾಶ್ ಬಿ. ಎಸ್.

ಮೌನರಂಗಭೂಮಿ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ :

ಅಂಕಣ 1.3ರಲ್ಲಿ ಜಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಜುರವರು ಮೌನರಂಗಭೂಮಿಯ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹಾಗೂ ನಾಟಕಾಭಿಮಾನಿಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ 'ಪ್ರೋಸೆಸ್ ಥಿಯೇಟರ್' (Process Theatre) ಎಂಬ ಪ್ರಕಾರದತ್ತ ಸೆಳೆದು, ಟೋಟಲ್ ಥಿಯೇಟರ್‌ನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾದ ಲಿಂಡೋನ್ ಆಗಸ್ಟ್

ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗರೆಟ್ ಅಗಸ್ಟ್ಯಾರ ನಿರ್ದೇಶನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ "ದಿ ಸೆವೆನ್ ಸ್ಟೆಟ್ಸ್ ಆಫ್ ಹುಕ್ಲಾ" ಎಂಬ ಪ್ರಯೋಗ ಪ್ರೋಸೆಸ್ ಥಿಯೇಟರ್‌ನ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಿಂದಾಗಿದ್ದು ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಜುರವರ ಪ್ರಯೋಗದ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಸಮೀಪವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಏಕವ್ಯಕ್ತಿ ಕೃತವಾದ ನಾಟಕವೊಂದರ ಮೂಲಕ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಮೇಲೆ ಕೃತಕವಾದ ಮೂಡ್‌ಗಳನ್ನು ಹೇರಲಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಪೂರ್ವ ನಿರ್ಧರಿತ ಚೌಕಟ್ಟೊಂದರಲ್ಲಿ ನಟರು ಅಭಿನಯಿಸುವಂತೆ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಹೇರಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಸೆಸ್ ಥಿಯೇಟರ್ ಶಾಬ್ದಿಕವಲ್ಲದ ಹಾಗೂ ಏಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ರಚನೆಯಲ್ಲದ ರಂಗಭೂಮಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಟನ ಅಭಿನಯಕ್ಕೂ ಮೂಲ ಭೂತ ಹಾಗೂ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ನಟರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶದಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಅಭಿನಯಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಕಲಿಯುತ್ತಾ ಹೋಗುವ ಹಾಗೂ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನೂ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶ ತನ್ನಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರೋಸೆಸ್ ಥಿಯೇಟರ್ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಬದಿಗೊತ್ತಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಶಬ್ದ ಮಾಧ್ಯಮಕ್ಕಿಂತ ಹಲವಾರು ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಆಂಗಿಕ ಅಭಿನಯ ವನ್ನೇ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಈ ಮಾಧ್ಯಮದ ನಾಟಕ ಪ್ರಯೋಗ ಕವನವೊಂದರ ಸಾಲು ಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಮಾಡಿದುದಾಗಿತ್ತು.

ಆದರೆ ಅದರ ಸ್ಲೋಗನ್‌ಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಈ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಗುಮಾನಿಯಿಂದ ನೋಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ನಟರಿಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಅವಕಾಶಗಳೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನಟರ ಜೊತೆ ನಡೆದ ಚರ್ಚೆಯಿಂದ ವಿಶದವಾಯಿತು. ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ನಿಧಾನಗತಿಯ ಮೈಮ್ ಮತ್ತು ದೀಪದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ತುಣುಕುಗಳು ಕಾವ್ಯಮಯವಾಗಿ ಕಂಡರೂ ಕ್ರಮೇಣ ರಿಪಿಟಿಟಿವ್ ಆಗುತ್ತಾ ಹೋದ ಅಭಿನಯ ಮತ್ತು ರಂಗಪರಿಕರಗಳು ಈ ಅನುಭವವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸಿದವು.

ಈ ನಿದರ್ಶನ ನಮ್ಮನ್ನು ರಂಗಮಾಧ್ಯಮದ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ರೂಪಗಳಾದ ಭಾಷಾಮಾಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಆಂಗಿಕಾಭಿನಯ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ದ್ವಂದ್ವಾತ್ಮಕ ವಿರೋಧಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಒಂದು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಂವೇದನೆಯ ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ (Cultural Specific) ವಾಗುವ ಸಂಭಾಷಣಾ ಪ್ರಧಾನ ನಾಟಕಗಳು. ಭಾಷೆಯ ಈ ಮೇಲುಗೈ

ಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಇನ್ನೊಂದು ತುತ್ತತುದಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತು ಆಂಗಿಕ ಅಭಿನಯದ ಮೂಲಕ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ(Universal)ವಾಗುತ್ತೇನೆಂದು ಹವಣಿಸುವ ಮೌನ ರಂಗಭೂಮಿ ಸಂಭಾಷಣಾ ಮಾಧ್ಯಮದ ತೊಡಕನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ, ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೊಡವಿಕೊಳ್ಳುವ ಅತಿಗೆ ಹೋಗಿರುವುದು ಮೌನರಂಗ ಭೂಮಿಯ ಮಿತಿಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ.

ತನ್ನ ಭೌಗೋಲಿಕ ಪರಿಧಿಯನ್ನು ದಾಟಿಬರುವ ಹಲವಾರು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ಅವಕಾಶ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಥಾವಸ್ತುವಿನೊಡನೆ ಪೂರ್ವ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದೆ ಹೋದಾಗ ಭಾಷೆ ಯನ್ನರಿಯದ ನಮಗೆ ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅವು ಸಂಭಾಷಣೆಯಿದ್ದೂ ಮೌನ ನಾಟಕವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತವೆ. ತೀರಾ ಪರಿಚಿತವಾದ ಕಥಾವಸ್ತು ಇದ್ದು ಭಾಷೆಯ tone, Stress, intonation ಮುಂತಾದ Supra Segmental featuresಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಅದರ ಜಾಡನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವೈದಿಕ ಪುರಾಣ, ರಾಮಾಯಣ–ಭಾರತಗಳ ಕಥಾವಸ್ತು ಆಧಾರಿತ ನಾಟಕಗಳು ಭಾಷೆಯ ನೆರವಿಲ್ಲದೆಯೂ ಸಂವಹನಗೊಳ್ಳುವುದು ಅವುಗಳ ಪ್ಯಾನ್ ಇಂಡಿಯನ್ ತನದಿಂದಾಗಿ. ಕಾರಂತರ ಯಕ್ಷರಂಗದ ಪ್ರಯೋಗ ಗಳಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಯಕ್ಷಗಾನ, ಕಥಕ್ಕಳಿಯಂತಹ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜನಪದ ರಂಗಭೂಮಿ ಗಳಾಗಲಿ ಭಾಷೆಯ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪರಿಸರವನ್ನು ದಾಟಿ ಸಂವಹನಗೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದು ಇದರಿಂದಲೇ. ಅಷ್ಟೇ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾದ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದ ಕೆ. ವಿ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣನವರ 'ಸಂಗ್ಯಾ–ಬಾಳ್ಯಾ' ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಂವಹನಗೊಳ್ಳದೇ ಹೋದುದು ಇದನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರೋಸೆಸ್ ಥಿಯೇಟರ್ ಮತ್ತಿತರ ಮೌನ ರಂಗಭೂಮಿಗಳಿಗೂ ಈ ಕಥಾ ವಸ್ತುವಿನ ಬಗೆಗಿನ ಅಪಾಯ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. 'ದಿ ಸೆವೆನ್ ಸ್ಟೆಪ್ಸ್ ಆಫ್ ಹುಕ್ಲಾ' ಅರ್ಥವಾಗದೇ ಹೋದುದಕ್ಕೆ, ಅಥವಾ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧಾಭಾಸಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅರ್ಥೈಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಕಾರಣ ವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕತೆ ಕಥಾವಸ್ತು ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ವಾಗಿರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಆಂಗಿಕ ಅಭಿನಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಮಾತುಗಳು ಮೌನ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸ ಲೆಂದೇನಲ್ಲ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಜುರವರ ಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಆಂಗಿಕ ಅಭಿನಯಗಳಿಗಿಂತ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾಗುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕತೆ ಕೂಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದುದಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಅದು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಆಧಾರಗಳು ಇನ್ನೂ ಬರಬೇಕಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೂಕ ನಾಟಕಗಳು ಕೂಡ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಕಥಾವಸ್ತು

ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾದುದಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಈ ನಾಟಕಗಳು ಪ್ಯಾನ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಆದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಇಂತಹ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪರಿಚಿತ ಕಥಾವಸ್ತುವಿನ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆ ಇಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಅಥವಾ ವ್ಯೈವರ್ ಪ್ರಧಾನವಾದ ನಾಟಕಗಳು ಸಂವಹನಗೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಮಿತಿಗಳಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಇವೆರಡೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಮೇಳೈಸಿರುವ ಟೋಟಲ್ ಥಿಯೇಟರ್‌ನ ಕಡೆ ನಮ್ಮ ಗಮನ ಹರಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯವಾದರೂ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತ ಇರುವ ಜನಪದ ರಂಗಭೂಮಿ ಈ ಟೋಟಲ್ ಥಿಯೇಟರಿನ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಸಾರ್ವತ್ರಿಕತೆಗಿಂತ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮೂಹ ಸಂವಹನ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿರುವಾಗ ಜನಪದ ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

ಟಿ. ಎಸ್. ಸತ್ಯನಾಥ್

"ಒಡೇರಮ್ಮ ಅಪವಾದವಲ್ಲ"

ಡಾ|| ಎಂ. ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿಯವರ 'ಒಡೇರಮ್ಮ–ಭಾರತೀಯ ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಾಜದ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಅಪವಾದ' [ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು, ಅಂಕಣ, ಮಾರ್ಚ್ 1980] ಒಂದು ಉಪಯುಕ್ತ ಹಾಗೂ ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಮಾಹಿತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಆಡಿರುವ ಕೆಲವು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮಾತುಗಳು ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಿರಿಕಿರಿಯೆನಿಸುತ್ತವೆ.

ಎಂಸಿಎಂ [ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ] ಅವರು ಈ ಕಿರುಲೇಖನ ಅಥವಾ ಟಿಪ್ಪಣಿಗೆ ಒಂದು ಕಿರು ಪೀಠಿಕೆಯನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪೀಠಿಕಾ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ಮೂಗು ತೂರಿಸ ಬಯಸುವುದು.

"ಭಾರತದ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಪವಾದದಂತೆ ಅದೂ ಒಂದು ಅದ್ಭುತ ಅಪವಾದದಂತೆ ಕಾಣಿಸುವ ಒಡೇರಮ್ಮ...." ಎಂಬ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಎಂಸಿಎಂ ಅವರು ಒಂದು ಶೀರ್ಷಿಕೆಯನ್ನೂ ಸಹ "ಒಡೇರಮ್ಮ–ಭಾರತೀಯ ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಾಜದ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಅಪವಾದ" ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತುಲನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಜಂಗಮ [ಪುರೋಹಿತ] ಸಮಾಜಗಳನ್ನು. ಇವೆರಡು ಸಮಾಜಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಕೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಒಡೇರಮ್ಮ ಅಪವಾದವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವೆಂದರೆ ಇವೆರಡೇ ಸಮಾಜಗಳೇ ? ಇವೆರಡೂ

ಭಾರತದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ಎಷ್ಟನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ? ಇದುವರೆಗೂ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ, ವಿದ್ಯಾವಂತರೂ [ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು] ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆಂದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆಂದು ದೇಶ ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದೂ ಬರೆದೂ ಆ ತರಹದ ಒಂದು ಮಾಯೆ ಅಥವಾ ಭ್ರಮೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಭ್ರಮೆಗೆ ಎಂಸಿಎಂ ಅವರು ಒಳಗಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬ ದೃಢ ನಂಬಿಕೆ ನನಗಿದ್ದರೂ, ಬೇರೆ ಸಮಾಜಗಳನ್ನೇಕೆ ತುಲನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಪುರೋಹಿತ ಕಾರ್ಯವೇ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಉಚ್ಚ ಕಾರ್ಯವೆಂದು ಏಕೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು ಎಂಬಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಪಂಚದ ಯಾವುದೇ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ನಾಗರಿಕ ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಭೋಗದ ವಸ್ತುವಾಗಿಯೇ ಕಾಣುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿಯ ಈ ಉಚ್ಚ ವರ್ಗಗಳೂ ಇದಕ್ಕೆ ಅಪವಾದವಲ್ಲ. ಅಂಥ ಸಮಾಜಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಿಗಿಟ್ಟರೆ ಕಾಣುವ ಚಿತ್ರವೇ ಬೇರೆ. ಕುರುಬ ಲಿಂಗಧಾರಿಗಳಾದ ಒಡೆಯರು ನಾನು ಹೇಳುವ ಈ ಮತ್ತೊಂದು [ಉಪನಯನ, ದೀಕ್ಷೆ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸದ] ವರ್ಗದ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಮಾಜವನ್ನು ಇದೇ ಹಂತದ ಅಥವಾ ಇದಕ್ಕೂ ಕೆಳಗಿನ ಹಂತದ [ನಿಮ್ನ ವರ್ಗ, ಗಿರಿಜನ ಮುಂತಾದ] ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದ್ದರೆ ಒಡೇರಮ್ಮ, ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಅಪವಾದವೂ ಅಲ್ಲ, ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆಂದರೆ ಈ ಉಚ್ಚ [!] ವರ್ಗಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲವೆಂಬ ಚಿತ್ರ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ನನ್ನ ವಾದಕ್ಕೆ ಪುರಾವೆಯಾಗಿ ಈಗ ನಾನೊಂದು ಸಮಾಜದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಗೌಂಡರ್ [ವೆಳ್ಳಾ] ಎಂಬ ಒಂದು ಸಮಾಜವಿದೆ. ಸುಮಾರು 45ಲಕ್ಷ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಯಿರುವ ಈ ಸಮಾಜ ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಕ್ಕಲಿಗ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದದ್ದು. ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಾವಿನವರೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಪುರೋಹಿತನಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲ. ಮದುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ಸಮಾಜದಿಂದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪುರೋಹಿತನಾಗಿ ಅಥವಾ ಹಿರಿಯನಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈತ ಆ ಜಾತಿಯ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿರಬಹುದು. ಗಂಡಾಗಿರಬಹುದು; ಹೆಣ್ಣಾಗಿರಬಹುದು. ಒಂದೇ ನಿಬಂಧನೆಯೆಂದರೆ ಗಂಡಾದರೆ ಹೆಂಡತಿಯೂ, ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳೂ ಇರಬೇಕು; ಹೆಣ್ಣಾದರೆ ಗಂಡ, ಮಕ್ಕಳೂ, ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳೂ ಇರಬೇಕು. ವಿಧುರ ಅಥವಾ ವಿಧವೆ ಪುರೋಹಿತರಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದೊಳಗೆ ಅವರೂ ಎಲ್ಲರಂತೆಯೇ, ಹೆಚ್ಚೋ ಕಡಿಮೆಯೋ ಇಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣೂ ಗಂಡೂ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕು ಪಡೆದಿವೆ. ಒಡೇರ

ಗಿಂತಲೂ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ, ಇಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಒಂದು ಉಪಜಾತಿ [ಪುರೋಹಿತ ವರ್ಗ] ಕೂಡ ಇಲ್ಲ.

ಚಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ

ಒಡೇರಮ್ಮ ಅಪವಾದ ಹೌದು

ಶ್ರೀ ಚಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರು 'ಒಡೇರಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಾಜದ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಅಪವಾದ' ಅಲ್ಲ ಎಂದು ತೋರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಗೌಂಡರ್ ಸಮಾಜವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಸೀಮಿತ ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪರಿಚಯದಿಂದ ಒಡೇರಮ್ಮ ಒಂದು ಅಪವಾದ ಎನ್ನಿಸಿದ್ದಳು. ಹಲವಾರು ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಹಲವು ಮಿತ್ರರು ನನ್ನ ಅನ್ನಿಸಿಕೆಯನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ಈಚೆಗೆ ಮೈಸೂರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ಜಾನಪದ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಒಡೇರಮ್ಮನನ್ನು ಕುರಿತ ಸಂಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದಾಗಲೂ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿದ್ದರು. ಒಡೇರಮ್ಮ ಸನ್ನಿವೇಶದಂತಹುದು ಇನ್ನೊಂದು ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಅದು 'ಅಂಕಣ'ದಲ್ಲಿ ನಾನು ಲೇಖನ ಬರೆದುದರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಗೌಂಡರ್ ಜನಾಂಗದ ಒಬ್ಬ ಹಿರಿಯ ಪುರುಷ ಅಥವಾ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರೋಹಿತ ನಾ [ಳಾ]ಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದೆಂಬ ಸಂಗತಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದುದು. ಮತ್ತು ಅವನ್ನು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರು ಗೌಂಡರ್ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಬಗ್ಗೆ, ಅವರು ಪುರೋಹಿತ ರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂಬು ನನ್ನ ಕೋರಿಕೆ. ಅಂತಹ ಗೌಂಡರ್ ಸ್ತ್ರೀಗೆ 'ಗಂಡ, ಮಕ್ಕಳು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು' ಇರಲೇಬೇಕೆಂಬ ಸಂಗತಿ, ವಿಧವೆ ಸ್ತ್ರೀ ಪೌರೋಹಿತ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಅನರ್ಹಳು ಎಂಬ ಸಂಗತಿ, ಒಡೇರಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ 'ಅಪೂರ್ವ ಅಪವಾದ' ಎಂಬ ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ದೃಢ ಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಡೇರಮ್ಮ ವಿಧವೆಯಾದರೂ ಸೌಭಾಗ್ಯದ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮುತ್ತೈದೆಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಹೇಗೋ ವೈಧವ್ಯದಲ್ಲೂ ಅವಳು ಪುರೋಹಿತ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲಳು. ವಿಧವೆಯರಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲದಿರುವ ಭಾರತದಲ್ಲಿ, ಒಡೇರಮ್ಮ ಸನ್ನಿವೇಶ ದಂತಹ ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ಶ್ರೀ ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರೇ ಆಗಲಿ ಇತರರೇ ಆಗಲಿ ತೋರಿಸಿದರೆ, ಒಡೇರಮ್ಮನಂತೆಯೇ ಇನ್ನೊಂದು ಅಪವಾದವೂ ಉಂಟು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಚಿಕ್ಕ, ಅಪರಿಚಿತ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಇದ್ದರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಕೇರಳದ ನಾಯರ್ ಜನಾಂಗದ ಕೆಲವು ಉಪಪ್ರಭೇದಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪೌರೋಹಿತ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದಾದರೂ ಆ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೂ ಒಡೇರಮ್ಮ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೂ ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆಯೆಂಬ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನಾನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಬೇರೆ ಪುರೋಹಿತರನ್ನು ಕರೆಸದೆ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯಲ್ಲೇ ಹಿರಿಯರಾದವರಿಂದ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸುವ ಸಮಾಜಗಳು ಒಂದೆರಡು ತಿಳಿದಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಗೌಂಡರ್ ಸಮಾಜದಂತೆ, ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಅಂತಹ ಹಕ್ಕು ಇರುವುದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು.

ನಾನು ಪುರೋಹಿತರನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವಾಗ, ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಜಂಗಮರನ್ನು ಕೇವಲ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ. ಇವೆರಡೇ 'ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜ'ವೆಂಬ ಅರ್ಥ ನನ್ನ ಲೇಖನದಿಂದ ಹೊರಡಲಾರದು ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಅಂತಹ ಅರ್ಥ ಬರುವುದಾದರೆ ನನ್ನ ಬರವಣಿಗೆಯ ದೋಷವೇ ಹೊರತು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಖಂಡಿತ ಅದು ಅಲ್ಲ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆಂದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆಂಬ ಭ್ರಮೆಗೆ ಈಗ ಒಳಗಾಗಿರುವರು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀ ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರ ಆರೋಪ ಅನಗತ್ಯವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಪುರೋಹಿತ ಕಾರ್ಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ 'ಅತಿ ಉಚ್ಚ ಕಾರ್ಯ'ವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸದಿದ್ದರೂ, ಮತವನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಮೌಲ್ಯವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಆ ಕಾರ್ಯ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮತವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದರೆ ಪೌರೋಹಿತ್ಯ ಕಾರ್ಯದ ಮಹತ್ವವೂ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ಭಾರತವಿನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದೇ ನನ್ನ ಭಾವನೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂದರೆ ಕುರುಬ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಪೌರೋಹಿತ್ಯ ಮಾಡುವ ಉಪಜಾತಿಯೊಂದು ಇದ್ದರೂ ಆ ಉಪಜಾತಿಗೂ ಇತರ ಕುರುಬರಿಗೂ ಬಾಂಧವ್ಯಗಳು ನಡೆಯುವಂತೆ ಆಗಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತೀರ ಅಪೂರ್ವ ಎಂದೇ ನನ್ನ ಭಾವನೆಯಾಗಿದೆ. ಪೌರೋಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ, ನನ್ನ ಅಥವಾ ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಒಂದು ಸಮಾಜದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಆ ಜನ ಪೌರೋಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಭಾವನೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ; ನಮ್ಮ ಭಾವನೆ ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರ ಒಂದು ಮಾತು ನನಗೆ ಒಪ್ಪಿತವಾಯಿತು: ಭಾರತೀಯ ಮೇಲು ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೆಳವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯು ಪುರುಷನಂತೆ ದುಡಿಮೆಯಲ್ಲಿ, ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಪುರುಷನಷ್ಟೇ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾಳೆ.

ಎಂ. ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ

ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

ನವ್ಯಕಾವ್ಯದ ಒಂದು ಪರಿಮಿತಿ

ಕನ್ನಡದ ರಮ್ಯ ಕಾವ್ಯವು ಜನಪ್ರಿಯವಾದಷ್ಟು ನವ್ಯ ಕಾವ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನವ್ಯರು ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಒಂದು ದೋಷವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದರು: ಇದರ ಅಪಾಯವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಯೊಂದು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಲು ಕೊಂಚ ನಿಧಾನವಾಗಬಹುದೇ ಹೊರತು ಸದಾ ದೂರವಾಗಿ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕೃತಿ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯತೊಡಗಿದರೆ ಅದು ಹಳೆಯ ಪಳೆಯ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾದ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮೇಲಿಂದ ಬಿದ್ದ ನೀರಿನಂತೆ ಒಂದು ಪ್ರವಾಹವಾಗುತ್ತದೆ.

ನವ್ಯರು ತಮ್ಮ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವವರಲ್ಲ. ರಮ್ಯರನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುವಷ್ಟಾದರೂ ಜನಪ್ರಿಯರಾಗಬೇಕೆಂಬುದು ಅವರ ಆಸೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿಜಕ್ಕೂ ಅವರೂ ರಮ್ಯರಂತೆ ಮನುಷ್ಯರೇ ಹೌದು. ಹಾಗೆಂದರೆ ನವ್ಯರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಜನ ಪ್ರಿಯತೆಯ ಮಾತು ಬಂದರೆ ಕೊಡುವ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವೇ ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ದೋಷವಲ್ಲ: ಒಂದು ಕೃತಿ ಓದುಗನಲ್ಲಿ ಹುಸಿ ಆಸೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವುದು ದೋಷ ಎನ್ನಬಹುದು. ಆದರೆ ಯಾವುದೇ ಕೃತಿ ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ದಾರಿದೀಪ ವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದು ನಿಜವಾದ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯವಾದ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿ ಗೌರವವನ್ನು ಗಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಜನಪ್ರಿಯತೆಯು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಾವ್ಯದ ಗುಣವಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ನವ್ಯರು ಏಟ್ಸ್, ಎಲಿಯಟ್ ಮೊದಲಾದ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಕೀರ್ತಿ ತಂದ ಕೃತಿಗಳಷ್ಟನ್ನೇ ಗಮನಿಸಿ ಕೃತಿ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಾವ್ಯವು ತನ್ನ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳ ಲಕ್ಷಣ ಗಳನ್ನು ಕೃತಕವಾಗಿ ಪಡೆಯಿತೇ ಹೊರತು ತನ್ನದೇ ಪರಿಸರದ ಹದದಿಂದ ಮೂಡಿಬರಲಿಲ್ಲ. ವಸ್ತುವು ನಮ್ಮದಾದರೂ ರೂಪ ಅಥವಾ ಶಿಲ್ಪವು ಪರಕೀಯವಾಯಿತು. ಶಿಲ್ಪದ ಮೋಹವನ್ನು ಅತ್ಯವಶ್ಯವೆಂದು ನವ್ಯರು ತಮ್ಮ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲೂ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಏಟ್ಸ್‌ಗಾಗಲಿ ಎಲಿಯಟ್‌ಗಾಗಲಿ ತಮ್ಮ ಪರಿಸರದ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಹೊಸ ಹೊಸ ಕಾವ್ಯ ಶಿಲ್ಪಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯುಂಟಾದರೆ ನಮ್ಮ ನವ್ಯರಿಗೆ (ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ) ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಕಾವ್ಯಗಳಿಂದ ಬಂದುವು. ಇದರಿಂದ ಕನ್ನಡ ಜನತೆಗೆ ತಮ್ಮ 'ಮಣ್ಣಿನ ವಾಸನೆ' ದೊರಕುವಂತಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜನಜೀವನದ ವಸ್ತುವಾದರೂ ಅದರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು ನಮ್ಮದಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೋಮೋ ಸೆಕ್ಸ್ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು ನಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನೋಣ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನದ ಬೋಧಕರೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಉದಾಹರಿಸುತ್ತಾರೆ–ಏಕೆ? ನವ್ಯರು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಅವರು ಕೊಡುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಆಗಿರುತ್ತವೆ–ಏಕೆ? ನವ್ಯರ ಕೃತಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಹೊಸತೆಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣೆಗಳೇ ಇಲ್ಲ, ಎನ್ನಬಹುದು. ಒಂದು ಕಾವ್ಯ

ವಸ್ತುವಿಗೆ ಅದರದೇ ಪರಿಸರ ಬೇಕು: ಬೇರೆ ಕಾವ್ಯವಲ್ಲ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ನಮ್ಮ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗೆ ಪುರಸ್ಕಾರ ಸಾಲದು–ಎಂಬ ಧೋರಣೆಗೆ ಯಾರೂ ಸೊಪ್ಪು ಹಾಕಬಾರದು, ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿಯಾದರೂ ಸಂಪಾದಿಸುವಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವೇ ಸೊನ್ನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ನವ್ಯರು ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಜನತೆಗೆ ಅಪ್ರಯೋಜಕವಾದ ಕೃತಿ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮೆರೆದಾಡುವಂಥವರು; ಮಾನವತಾವಾದವನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕದಿಂದ ಉಚ್ಚಾಟನೆ ಮಾಡಿದ ಈ ಭೂಪರು ಮಾನವತೆಯ ಸಹಜತೆಯನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದ ರೀತಿ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಳಿಯ ಹೊರಟರೆನ್ನಬಹುದು! ಆದರೆ ಇವರು ವಾಸ್ತವತಾವಾದಿಗಳೂ ಅಲ್ಲ. ಕಲಾತ್ಮಕವಾದಿಗಳು ಎಂದು ಇವರನ್ನು ಕರೆಯುವುದೂ ಕಷ್ಟ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಲೆಗಾಗಿ ಕಲೆ–ಎಂಬುದನ್ನೂ ಒಪ್ಪಲಾರರು. ಜನಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಕಲೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಒಪ್ಪಲಾರರು. ಜನಪ್ರಿಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದರಲ್ಲೇ ಇವರು ನಿರತರು.

ನಿಜಕ್ಕೂ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿದವರೇ ಈ ನವ್ಯರು. ಹಳೆಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದು–ಅವರ ಕಾವ್ಯ ಧೋರಣೆಯ ಒಂದು ಮುಖ್ಯಾಂಶ. ಇಂಥಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಅಳತೆಗೋಲಾಗಿ ಬಳಸುವುದು ಯೋಗ್ಯ. ಆದರೆ ಅಂಥದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಿಂತವರು, ಇವರು ಅದನ್ನು 'ಭಾವ ಶಬಲತೆ' ಎನ್ನುವವರು. ವಾಸ್ತವತೆ ಮತ್ತು ಮಾನವತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಗೊಂದಲವೂ ಖಂಡಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ವಾಸ್ತವತೆಯು, ಆದರ್ಶವಾಗಲಿ ಸಹಜವಾಗಲಿ ಕಾಣಿಸಿದಾಗ ಅದರ ನಿಶ್ಚಿತ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನವತೆಯನ್ನು ಅಳತೆಯಾಗಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ ಕಾಣುವ ಜೀವನದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ವಾಸ್ತವವಾಗುವುದಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಇವೆರಡರ ಅವಿಭಾಜ್ಯತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಇವೆರಡೂ ಬದುಕಿನ ಎರಡು ತುದಿಗಳೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೆರಡರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿಯೇ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಹೊಳೆಯುತ್ತವೆ. ಉದಾ.ಗೆ ಗಾಂಧೀಜಿಗೆ ದಲಿತರನ್ನು 'ಹರಿಜನ' ಎಂದು ಕರೆಯುವಂತಾದುದು. ದಲಿತತನಕ್ಕೆ ಮಾನವತೆಯೇ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗಗಳಿಗೂ ಒಂದೇ! ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನವತೆ–ಎನ್ನುವಾಗ ನ್ಯಾಯವಾದ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದು–ಎಂದು ಕಡೆಗಣಿಸುವುದಾದರೆ ಇವರು ಅಮಾನುಷರಾಗದೇ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವಿರಲಾರದು.

ನವ್ಯರು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅತಿರೇಕಗಳನ್ನು ಕಲೆಯ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಬಳಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಅದೇ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಅವಹೇಳನವನ್ನೂ ಸಾಧಿಸತೊಡಗಿದರು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಿಗೆ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದು ಕಲೆಯೆಂದಾಗಲೀ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದಾಗಲೀ ಅನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಲಾಭವು ಕೇವಲ 'ಉದ್ರೇಕ'ವೆಂದು ಅವರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನವ್ಯಾಪರು, ನವ್ಯರು, ಈ ಉದ್ರೇಕಗೊಳಿಸುವ ಗುಣವನ್ನು ಕಲೆಯ ಅಳತೆಗೆ ಸೇರಿಸಿರುವುದನ್ನು ನಾವಿನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸಿದೆ....

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಪರಿಸರವು ಸುಭದ್ರವಾದುದು. ಉದಾ.ಗೆ ಡೆಮೋಕ್ರಸಿಯ ಕೋಟೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದವು ನುಗ್ಗಿ ಪೂರ್ಣ ವಿಜಯಗಳಿಸಲಾರದಾಗಿದೆ–ಒಬ್ಬ ಅಮೇರಿಕದ ಕೂಲಿಗೆ ಸುಭದ್ರ ಸಮಾಜವು ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಅನುಕೂಲಗಳ ಭರವಸೆಯನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ T. V. ನಿತ್ಯ ಬಳಕೆಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕಾಮದ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ತೋರಿಸಿ

ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆ ಎಂದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಕರೆಯಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಆ ಮಕ್ಕಳ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಅದು ಕೆಡಿಸದೇ ಇರಬಲ್ಲದು. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಸಹಜವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಶಮನ ಮಾಡುತ್ತದೆ ; ಆ ಮೂಲಕ ಉದ್ರೇಕವನ್ನೂ ಧ್ವಮನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸರವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಅಂದರೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಸುಭದ್ರತೆಯಿಲ್ಲದ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಲೈಂಗಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು T. V. ಮೂಲಕ ಕೊಡಿಸುವುದಾದರೆ ಅದು ಕೇವಲ ಧನಿಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಥವಾ ಮೇಲು ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ (?) ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು. ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಮೇಲುವರ್ಗದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸ್ವೈರ ವೃತ್ತಿಗೆ ಎಳೆದೀತು. ಈಗ ಆಗುತ್ತಿರುವುದೂ ಹಾಗೆಯೇ ಎನ್ನಿಸಿದೆ. ಹೀಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ವರ್ಗವು ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಕೀಳಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ವರ್ಗ ದ್ವೇಷವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಈಗ ನವ್ಯ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೂ ಇಂಥ ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅದೂ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಜೀವನದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಸರಿಯೆಂದು ತೋರುವ ರೀತಿಗಳು–ಇವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವಂಥ ಧೋರಣೆಗಳು !

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಧಾಳಿಯಿಂದ ಮೊದಲಾಗಿ ಈಗ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು ಸುಮಾರು 40 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಶಿಥಿಲತೆಯು ಕೂಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೂಡ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡ ಸಾಹಿತಿಗಳುಬೇಕು–ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಜನತೆಯ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನೀಡಬೇಕು.

ರಮ್ಯ ಕಾವ್ಯವು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ನವ್ಯ ಕಾವ್ಯವು ಅಂಥದನ್ನು ಖಂಡಿತಾ ಸಾಧಿಸಲಾರದು.

ಕೆ. ವೆಂ. ರಾಜಗೋಪಾಲ್

ಕಲೆಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ

ಜೀವನದಂತೆಯೇ ಕಲೆಯ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಅದರ ಅಗತ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಎರಡನ್ನೂ ಸುಮ್ಮನೆ ಅನುಭವಿಸಬೇಕು.

ಕಲೆ ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಗ್ರಹಣ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅನೇಕರಿಗೆ ಕಲೆ ಎಂದರೆ ಕಲಾವಿದನಿಂದ ರಚಿಸಲಾದ ಒಂದು ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಕಲಾವಿದನೆಂದರೆ ಚಿತ್ರಕಾರ ಇಲ್ಲವೇ ಶಿಲ್ಪಿ. ಕಲೆಯ ಈ ಅರ್ಥ ಸಂಕುಚಿತವಾದುದು. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾನವನ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳೂ ಕಲೆ ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಯಾವುದೇ ಆದರೂ ಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸುಂದರವಾಗಿದ್ದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅರ್ಥ ಪಡೆದಾಗ ಅದು ಕಲೆ ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಕಲಾಕೃತಿ ಎನ್ನುವುದು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಮಾಧ್ಯಮದ ಮೂಲಕ, ಕುಶಲತೆಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಕಲ್ಪನೆಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ. ಮಾಧ್ಯಮಗಳು, ಅವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುವ ರೀತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಕುಚಿತಗೊಳಿಸಬಹುದು ಇಲ್ಲವೇ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದು. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು (ಬಣ್ಣ, ಮಣ್ಣು, ಫಿಲ್ಮ್ ಇತ್ಯಾದಿ) ಕುಶಲತೆಯಿಂದ ಬಳಸಿ, ಅದು ಅನುಭವದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಒಯ್ದಾಗ ಅದನ್ನು ಕಲೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ನೃತ್ಯ, ನಾಟಕ, ಸಂಗೀತ ಹಾಗೂ ಇತರ ದೃಶ್ಯ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಲಾವಿದನ

ಆಲೋಚನೆ, ಭಾವನೆ ಹಾಗೂ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಭೌತರೂಪ ಕೊಡುವ ಒಂದು ಸಾಧಾರಣ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ರೀತಿ ಮಾತ್ರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ.

ಕಲೆಗೆ ಮಾಂತ್ರಿಕ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಅದು ನಮ್ಮ ಗ್ರಹಣ ಶಕ್ತಿಗೆ ಮೀರಿದ ಅಗಾಧ ವಿಶ್ವಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅರಿಯುವ, ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಸಾಧನ ಎನ್ನಬಹುದು. ಕಲೆ, ಜೀವನದ ರಹಸ್ಯಗಳಿಗೆ ನಾವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ತೋರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಲೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಮತ್ತು ಸುತ್ತಲ ವಾತಾವರಣದೊಡನೆ ನಮಗಿರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ನಮ್ಮನ್ನು ಸ್ಫೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಇಲ್ಲವೇ ಕುಂದಿಸಬಹುದು. ಕಲೆಯು ಒಂದು ಅನುಭವ ನಮಗೆ ಅತೀವ ಆನಂದವನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಅದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅನುಭವವೂ ಆಗಬಹುದು. ಅದು ಅಶಾಂತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಮುಖಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ದಾರಿಯಾಗಬಹುದು. ಕಲೆಯು ಕೆಲವು ಕುರೂಪ ಹಾಗೂ ವಿರೂಪವಾದ ಪ್ರತಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ನಿಷೇದಾರ್ಥಕ ಹಾಗೂ ಹಾನಿಕರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ತೊಡಗಬಹುದು. ಈ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆಯೇ ನಮ್ಮ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಚಾಲಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು.

ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕಲಾಕೃತಿಯ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ನಿಮಗೆ ನೀವೇ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಮಾಪನವಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಕೃತಿ ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವುದಾದರೆ ಅದು ನಿಮಗೆ ಕಲೆಯಾಗಬಲ್ಲುದು. ಸತತವಾಗಿ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಳಿಸುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ಮಯವಾಗುವುದರಿಂದ, ಕಲೆಯ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ರೂಪಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷಪಾತವಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾಗಿ ಕಲೆಯನ್ನು ನೋಡುವುದು ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಕಲೆಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವ ಮುನ್ನ ಯೋಚಿಸಿ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೀವೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ಈ ಕಲಾಕೃತಿ ನನಗೆ ಹೇಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ ? ಏನನ್ನಿಸುತ್ತದೆ ? ಕಲಾವಿದ ನಾನು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಬೇಕಾದ ಏನನ್ನಾದರೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದನೇ ? ಅದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ ? ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅದು ಹೇಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆ ? ಇತ್ಯಾದಿ, ಕಲಾಕೃತಿಗಳು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಬಯಸುತ್ತವೆ. ಇತರರ ಅನುಭವ ಹಾಗೂ ಮಾತುಗಳು ಕಲೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮದೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಕಲಾಕೃತಿಯ ಜೀವವನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನೋಡುವವನೂ ಪುನಸ್ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕು. ದೀರ್ಘಕಾಲ ಅನೇಕರ ಅನುಭವಗಳ ಅಂಗವಾಗಿ, ಮಾನವನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅನಂತವಾದ ಕಾಣಿಕೆ ನೀಡಿದ ಕಲಾಕೃತಿಗಳನ್ನು master pieces ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ನಿಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾದುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಕಲೆಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆ. ಕೆಲವು ರೂಪಗಳಿಗೆ ಏಕೆ ನೀವು ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅರಿಯುವುದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಮುಂದೊಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಹೀಗೇ ಮುಂದುವರಿದಾಗ ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಕಲಾಕೃತಿ ಮತ್ತು ರಸಿಕನ ನಡುವಿನ ಸಂವಾದ ಇಷ್ಟಾನಿಷ್ಟಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಬಹಳ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ.

ವಿ. ಆರ್. ಪ್ರತಿಭಾ

ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸೃಜನ ಕ್ರಿಯೆ

ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗ

ಕನ್ನಡದ ಅಭಿಮಾನ ಮೇರೆವರಿಯುತ್ತಿರುವ ಕಾಲ ಇದು. ಕನ್ನಡ ಉಳಿಸುವವರು, ಕನ್ನಡ ಚಳುವಳಿಗಾರರು, ಕನ್ನಡಹಿತರಕ್ಷಕವೀರರು ಸಭೆ, ಮೆರವಣಿಗೆ, ಲೇಖನಗಳ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಉದ್ಧಾರಮಾಡಲು ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿಯೇ ಸರಿ. ಆದರೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದಾಗ ನಮ್ಮ ಅಂತರಂಗದ ಮೌನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ವಿಚಾರವಂತನಿಗೆ ಹುಟ್ಟದೆ ಇರಲಾರದು. ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಕನ್ನಡದ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ, ಅದರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ನಡೆಯುವ ಕೋಲಾಹಲ. ಈ ಕೋಲಾಹಲ ಅಗತ್ಯವೂ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಿಜವಾದ ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಹಿತಿಗೆ ಇವು ಸಂಬಂಧಪಡಲಾರವು. ಅವರನ್ನು ಬಾಧಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕನ್ನಡದ ಪರಂಪರೆಯ ಹಾಸು ಹೊಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತ ಬಂದಿರುವ ಕನ್ನಡ ಮನುಷ್ಯನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅನುಭವಗಳ ಬೆಲೆ ತೂಕಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಡಬೇಕು. ಪಂಪನಿಂದ ಈ ದಿನದವರೆಗೆ ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ಹರಿದು ಬಂದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ (ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ)ದ ನಾನಾ ಕೃತಿಗಳ ಅರಿವು, ಅವುಗಳ ತುಲನೆ, ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಸೂತ್ರಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಅವುಗಳ ಬೆಲೆ ಏನು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ. ಹಳೆಯದು ಯಾವುದೇ ಆಗಲಿ, ಅದು ಇಂದಿಗೂ ಸಂಗತವಾಗದೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಬೆಲೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಸಂಗತವಾಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಅರಿವಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ವಿವೇಕವೇ ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೂ ತಕ್ಕ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ, ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ಇಂದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯರಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಳಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಅಗತ್ಯವೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವ ಉತ್ತರವನ್ನೂ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಭೆ ಹೇಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಕೃತಾರ್ಥವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಬಾರದು. ಆದರೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವವನ್ನು ಅದರಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡ ನಿಲುವನ್ನು ಕುರಿತು ಕೆಲವು ಮಾತು ಹೇಳಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೊಸ ಕವನವೂ ಅದು ಸಾರ್ಥಕವಾದಾಗ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆಸಿದ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಬಂಡಾಯವೇ. ಸಂಪ್ರದಾಯ ಸಿದ್ಧ

ವಾಗುವುದೂ ಈ ಬಗೆಯ ಬಂಡಾಯಗಳ ಮೂಲಕವೇ. ಆದರೆ ಈ ಬಂಡಾಯಗಳು ಗುಂಪುಗಳ ಥಾಂದಲೆಯ ಧ್ವಂಸಲೀಲೆಯಲ್ಲ; ಜೀವನದ ಅನಂತ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ತನ್ನ ಅನುಭವಗತವಾಗಿ ಬದುಕನ್ನು ಉದ್ದೀಪಿಸುತ್ತದೋ ಅದನ್ನು ತನ್ನ ದಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಆದರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ತನ್ನತನದ ಮುದ್ರೆಯೊತ್ತಿ ಅದು ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಆಯಾಮವನ್ನೋ ಅಂಗ ವನ್ನೋ ಸೇರಿಸುವ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದ ಕೆಲಸ.

ವರ್ತಮಾನವಿದ್ದದ್ದೂ ಭೂತವಾಗಿ ಭವಿಷ್ಯತ್ತು ಎನಿಸಿದ್ದು ವರ್ತಮಾನವೂ ಅನಂತರ ಭೂತವೂ ಆಗುವುದು ಕಾಲದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಇದನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವು ದಾಗಲೀ ನಿರಾಕರಿಸುವುದಾಗಲೀ ಪ್ರಾಜ್ಞನ ಲಕ್ಷಣ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂಥ ದಿಕ್ಕು ತಪ್ಪಿ ದಿಕ್ಕು ಹುಡುಕುವ ದಂಗೆಯೋದನೇ ಆಗಲಿ ಅವನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥನಾಗದೆ ಬೇರೆ ದಾರಿ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಸಾಹಿ ತಿಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ದ್ರವ್ಯವಾದ ಭಾಷೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬದ್ಧವಾದುದು. ಇಂದು ನಾನು ಬಳಸುವ ಭಾಷೆ ಪಂಪನಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಹೊಸ ಹೊಸ ತಿರುವುಗಳನ್ನೂ ಮಾರ್ಪಾಟುಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದುತ್ತ ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ಇರುವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ. ಈ ಭಾಷೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಆಡುವ ಆಟ, ಮಾಡುವ ಸರಸ ಸಲ್ಲಾಪ, ಹೂಡುವ ಹೋರಾಟ, ಇವೇ ಮೂಲತಃ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಜಡ ವಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಚೈತನ್ಯ ಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜನ ಆಡುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಚೈತನ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದ ನುಡಿಕಟ್ಟು ಗಳನ್ನೂ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೂ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಆಗತ್ಯವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಕಾವ್ಯ ಇಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜಾನಪದದಿಂದ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆಯೇ ಸಂಪ್ರದಾಯದಿಂದ ಬಂದ ಕಾವ್ಯಗಳ ಅಭ್ಯಾಸವೂ ಅನುಸಂಧಾನವೂ ಆಗತ್ಯ. ಈ ಎರಡೂ ಸೇರಿದಾಗ, ಮೂರ್ತ ಅಮೂರ್ತಗಳ ಯೋಗದಿಂದಲೇ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೂ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧಿಸಬೇಕಾದ ಹಾಗೆಯೇ ಭಾಷೆಯ ವರ್ತಮಾನ ಭೂತ ಗಳ ಸಂಯೋಗವೇ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಫಲದಾಯಕವಾಗಬಲ್ಲ ಕಾವ್ಯರಚನೆಗೆ ಆಗತ್ಯ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಎಂದರೆ ಭಾಷಾರೂಪದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕರಣದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಆಗುತ್ತಾ ಹೋದರೂ ನುಡಿಕಟ್ಟುಗಳೂ ಶಬ್ದಗಳ ವಿಶೇಷಾರ್ಥಗಳೂ ಹಾಗೇ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳು ತ್ತವೆ; ಕೆಲವು ಸಲ ಕೊಂಚ ಬದಲಾವಣೆಗೊಂಡು, ಅಷ್ಟೇಕೆ ಕೇವಲ ಜಾನಪದ ಕಾವ್ಯ ವನ್ನೂ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೂ ಆಧುನಿಕ ಮನಸ್ಸಿನ ಆವಿಷ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಸಮರ್ಥವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಕೇವಲ ಗ್ರಾಂಥಿಕತೆ ಅದನ್ನು ನಿಜವಾದ ಬದುಕಿನಿಂದ ದೂರ ದಲ್ಲಿಡುತ್ತದೆ.

ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾನು ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಯಕ್ಷಗಾನ ನನಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಂತೋಷ ಕೊಡುತ್ತಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟೇ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಗದುಗಿನ ಭಾರತವೂ ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತವೂ ಓದಿದಾಗ ಅಥವಾ ಓದಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದುವು. ನಾನು ಎಂದೂ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿತವನಲ್ಲ. ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ತರಗತಿಗಳಿಂದಲೂ ನಾನೇ ಸ್ವತಃ ಓದಿದ್ದೇನೆ; ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲ; ಕೇವಲ ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ. ಈ ಸಂತೋಷ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಜಗ್ಗಿಸಿತೆಂದೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಂತೆಯೇ ನನ್ನ ಅಂತರಂದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ರೂಪಿಸಿತೆಂದೂ ನಾನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಲೇ ಬಂದಿರುವೆನಾದರೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅರ್ಥವಾಗದ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳು ಈಗಲೂ ಉಳಿದಿವೆ. ಆದರೆ ಪಂಪನ, ನಾರಣಪ್ಪನ ಮಾತಿನ ನಡೆಯೊಡನೆಯೂ, ಅವರ ಕಾವ್ಯದ ಛಂದೋಗತಿ ಲಯಬದ್ಧತೆಯೊಡನೆಯೂ ತಾದಾತ್ಮ್ಯ ಹೊಂದುವುದರ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡತನದ ಮೂಲಸತ್ವವನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನನಗೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತೆಂದೂ ಆ ರೀತಿಯಿಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯದೊಡನೆ ಆಗತ್ಯವಾದ ಸಂಬಂಧ ನನಗೆ ದೊರೆಯಿತೆಂದೂ ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಾಂತ ನನ್ನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲೇ ದೊರೆಯಬೇಕು. ದೊರೆಯುವುದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನನ್ನ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದವರು ಹೇಳಬೇಕು.

ಆದರೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ಮಾತ್ರ ಖಂಡಿತ ಎಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಪಂಡಿತರೂ ಬುದ್ಧಿವಂತರೂ ತಮ್ಮ ಕನ್ನಡದ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಭಾಷಣ ಲೇಖನಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಮ್ಮ ಜನದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆತ್ಮೀಯ ಪರಿಚಯ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸುವುದು ಮೇಲು. ಇಂಥ ಆತ್ಮೀಯ ಪರಿಚಯ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ವಿದ್ಯಾವಂತನಿಗೆ ಪಂಪನನ್ನೂ ನಾರಣಪ್ಪನನ್ನೂ ಸ್ವತಃ ಓದಿ ತಿಳಿಯಲು ಆಗಬೇಕು. ಶಿವಶರಣರ (ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಸವಣ್ಣ, ಪ್ರಭುದೇವ, ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯವರ) ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಮೊತ್ತ ಮೊದಲನೆಯ ಬಾರಿಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಚಿಂತನ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಸ್ವಾನುಭಾವಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಆದದ್ದನ್ನು ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಮಾತ್ರ ಅವರು ಹೊಸ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ತೋರಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಅತ್ಯಂತ ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿನ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮವರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎ. ಪಾಸು ಮಾಡಿದವರಲ್ಲೂ ಬಹುಮಂದಿಗೆ ಹಳಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಅದರ ಛಂದೋಗತಿ ಅರ್ಥಗತಿಗಳನ್ನನುಸರಿಸಿ ಓದಿ ಸಂತೋಷಪಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಭೀಕರ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡದ ಕಟ್ಟುಗ್ರ ಅಭಿಮಾನಿಗಳಿಗೂ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ನೋವಾಗಲೀ ಕಸಿವಿಸಿಯಾಗಲೀ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡದ ಅಭಿಮಾನ

ಯಾವ ಮಟ್ಟದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನೂ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಹುಡುಗರು ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪಾಸಾಗುವುದರೊಳಗೆ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯವನ್ನು-ಹಳಗನ್ನಡ, ನಡುಗನ್ನಡ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯವನ್ನು-ಸ್ವತಃ ಓದುವ ಅರಿಯುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಯೋಜನೆ ಆಗಬೇಕು. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಓದು ಬರಹ ಬಲ್ಲ ವಯಸ್ಕರಿಗೆ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ಓದಬೇಕು, ಎಂಬುದನ್ನು ಕಲಿಸಲು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ತಕ್ಕ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಕೇವಲ ಕೆಲವು ಪಂಡಿತರ ಸೊತ್ತಾಗಿರುವ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಸಂಪತ್ತು ಆದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಜನವನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು. ಯಾರೋ ಕೆಲವರು ಕಾವ್ಯ ಓದಿ ಸಂತೋಷ ಸಂಸ್ಕಾರ ಪಡೆಯುವುದಲ್ಲ, ಕಾವ್ಯಾಭಿರುಚಿಯುಳ್ಳ ಎಲ್ಲ ಓದು ಬರಹಬಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಅಂಥ ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕುದಾರರಾಗಿ ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸ್ವತಃ ವಿವೇಚಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಪಡೆಯುವುದರ ಮೂಲಕ ಸ್ವತಂತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗುವುದು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಆಧುನಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾದುದು, ಕನ್ನಡ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಕನ್ನಡ ಸಂಘ ಮುಂತಾದುವು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ ಇದು. ಆದರೆ ಕೂಡಲೇ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಸಿಕ್ಕಲಾರದ, ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಸದಾಕಾಲವೂ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಲಾರದ ಇಂಥ ಕೆಲಸ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಅಭಿಮಾನಿಗಳಿಗೆ ಸೊಗಸುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ಸಂಸ್ಕೃತದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅನಂತರ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆದು ಬರಬೇಕಾಗಿ ಬಂದು ಗುಜ್ಜುಗುಜ್ಜಾಗಿರುವ ಕನ್ನಡ ಬಾನೆತ್ತರಕ್ಕೆ ಏರಬೇಕಾದರೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆಳವಾದ ಅಭ್ಯಾಸ ವಿಮರ್ಶೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಪರಿಣತರಿಂದ ನಡೆಯಬೇಕು. ಕನ್ನಡವನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಗಳ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ತಿಳಿದು ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ಹಾಗೆಯೇ ಗುಣ ವಿಶೇಷಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಬೋಧಿಸಬಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಪೇತಿಯ ಕಾರ್ಯ ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಏರ್ಪಾಡು ಆಗಬೇಕು. ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಅದನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ ಮಾನವೀಯವಾಗಿ ಮಾಡಬಯಸುವ ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಹಳಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳು ನಿಲುಕುವ ಹಾಗೆ ಹಳೆಯ ಕಾವ್ಯಗಳ ಅಗ್ಗದ ಪ್ರತಿಗಳು ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ದೊರೆಯಬೇಕು. ಅವುಗಳನ್ನು ಓದುವ ರೀತಿಯನ್ನೂ ತಿಳಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಘಗಳು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸೃಜನಪರ ಸಾಹಿತಿಗಳಂತೂ ಕನ್ನಡದ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡೇ ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡೆದ್ದು ಆ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಕವಲುಗಳೂ ಆಯಾಮುಗಳೂ ಮೊಳೆತು ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಸಂಪದ್ಭರಿತವಾಗಿ ನಾಳೆಯ ಕಡೆಗೆ ಮುನ್ನಡೆಯುವ ಹಾಗೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹಳಗನ್ನಡ ಕೃತಿಗಳು

ಕೆ. ವಿ. ನಾರಾಯಣ

ಹಳಗನ್ನಡದ ಪರಿಚಯ ಕನ್ನಡದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಸುಮಾರಾಗಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದುವಾಗಲೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯ ಕನ್ನಡದ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲೂ ಆತ ಕೆಲವು ಆಯ್ದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಾನೆ. ಅಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪದವಿ ಮುಗಿಸಿದ ಕನ್ನಡದ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಹಳಗನ್ನಡದ ಕವಿಗಳು ಯಾರು ಯಾರು, ಅವರು ಏನು ಕೃತಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬಷ್ಟು ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ಅವನಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ತಾನೇ ಓದಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಮೂಡುವುದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಅಪೇಕ್ಷೆಯೂ ಇರಲಾರದು. ಆ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಓದಿನ ಉದ್ದೇಶ ಭಾಷೆಯ ಪರಿಚಯವೋ ಅಥವಾ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆಸಕ್ತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವೆರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಕೂಡ ಅಸ್ಪಷ್ಟ.

ಕನ್ನಡವನ್ನೇ ತನ್ನ ವಿಶೇಷ ಓದಿನ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನಾಗಿ ಪದವಿ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪದವಿ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಳಗನ್ನಡದ ಕೆಲವಾದರೂ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಓದುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಜತೆಗೆ ಆ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅರಿಯಲು ಬೇಕಾದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಪಡೆಯುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ, ಕಾವ್ಯಮೀಮಾಂಸೆ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಭಾಷಾ ಚರಿತ್ರೆ, ಛಂದಸ್ಸು ಮುಂತಾದ ಪಠ್ಯವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಾಧ್ಯತೆ ಮಾತ್ರ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಹೀಗೇನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಹಲವು. ಆತ ಓದುವ ಇತರ ಪಠ್ಯವಿಷಯಗಳ ಜತೆ ಕನ್ನಡ ಯಾವ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಸಂಬಂಧವನ್ನೂ ಕೂಡ ಪಡೆಯದೇ ಹೋಗುವುದು ಆ ಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಓದುವುದಕ್ಕೂ, ವಿಶೇಷ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿ ಓದುವುದಕ್ಕೂ ಅಷ್ಟೇನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಡಕಗೊಳಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಮುಖ್ಯ ಆಸಕ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವನ ಮುಖ್ಯ ಆಯ್ಕೆ ಕನ್ನಡವೇ ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಹಂತದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರ ಸಂಗತಿಯನ್ನೀಗ ನೋಡೋಣ. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಯು

ನಿಜವಾದ ಸ್ವರೂಪ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹಳಗನ್ನಡದ ಕೃತಿಗಳ ಆಯ್ದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಪಠ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಓದುವುದು ನಿಗದಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ಕೃತಿಯ ಪರಿಚಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಆಗದೇ ಇರುವ ಸಂದರ್ಭವೇ ಹೆಚ್ಚು. ಅವನನ್ನು ಇಡೀ ಕೃತಿಯನ್ನು ಓದುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವ ಅಂಶಗಳು ಮಾತ್ರ ಯಾವುದೂ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ನಿಗದಿತ ಪಠ್ಯವನ್ನಷ್ಟೇ ಓದಿದರೆ ಸಾಕೆನಿಸುವ ಬಗೆಯಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಮುಂದು ಹೋಗಿ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಕೂಡ ಓದಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆ ಕೃತಿಯ ಬಗೆಗೆ ಇತರರು ಬರೆದಿರುವ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಓದಿದರೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೇಡಿಕೆ ಇರುವುದು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆದ ವಿಮರ್ಶಾಗ್ರಂಥ ಗಳಿಗೆ ಹೊರತು ಮೂಲಕೃತಿಗಳಿಗಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಇಡೀ ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ನಡೆದಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಬೇರೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಈ ಮಾತಿಗೆ ಕೊಂಚ ವಿವರಣೆ ಬೇಕು ನಮ್ಮ ಪ್ರಮುಖ ಕವಿಗಳ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕೃತಿ ಪಠ್ಯವಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಆ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಮರ್ಶಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಮೊರೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾನ್ಯವಾದುದಕ್ಕೆ ಅವನ ಒಪ್ಪಿಗೆಯೂ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾನ್ಯವಾಗು ವುದು ಬಹುಜನಾಭಿಪ್ರಾಯದ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ. ಎಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿರೋಧ ವನ್ನು ಎದುರಿಸದ ನಿಲುವುಗಳು ಚಾಲ್ತಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಇಡೀ ಅಧ್ಯಯನದ ಕ್ರಮವೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರದ ಕಡೆಗೆ ಒಯ್ಯುತ್ತದೆ.

ಮೂಲ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕುರಿತ ಅಧ್ಯಯನ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಕುರಿತ ಅಧ್ಯಯನವೇ ಆಗಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಒಂದು ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಯಾವುದೇ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಡಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಿಂತ ಅವನ ಬಗೆಗೆ ಮಾಡಿದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವೇ ನಮ್ಮ ಆಸಕ್ತಿಯ ವಿಷಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಆಧರಿಸಿಯೇ ನಾವು ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮೂಲಗಾಮಿಯಲ್ಲದ ಈ ಚಿಂತನಾಕ್ರಮ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಗ್ರಹಾರಾಧನೆಯ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಸೂಚಿಸು ತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಬೌದ್ಧಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ವೈರುಧ್ಯ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿದ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ಯಯವನ್ನೂ ಕೂಡ ಆವರಿಸಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಾವು ಕೇವಲ ಸೀಮಿತ ವಾದ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದುವುದೆಂದರೆ ಕೃತಿಯ ಜತೆಗೆ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕುರಿತ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಲಿತ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಓದುವುದೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ಕೇವಲ ಅನಿವಾರ್ಯ.

ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯ ಕಡೆಗೆ ನಾವೀಗ ಗಮನ ಹರಿಸಬಹುದು. ಹಳ
ಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಷಯದಲ್ಲಂತೂ ಇದು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.
ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಓದುಗನಿಂದ
ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಓದುಗನೊಬ್ಬ ಕೇವಲ ಕೃತಿಯನ್ನು
ಮಾತ್ರ ಓದಿ ಸುಮ್ಮನಾಗುವವನೆಂದೂ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕೃತಿಯ ಮೂಲಕ
ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇನ್ನಿತರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆಂದೂ ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ.
ಎಂದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಕೃತಿಯು ಒಂದು ಮಾಧ್ಯಮ ಮಾತ್ರ. ಅದನ್ನು
ಓದುವ ಮೂಲಕ ಆತ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತ ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ, ಭಾಷಾ
ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಮುಂತಾದ ವಲಯಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಥವಾ ಹಾಗೆ
ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವನಿಂದ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆ
ಯನ್ನು ನೋಡೋಣ. ಹಳಗನ್ನಡದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದುವ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಮೂಲ
ಭೂತ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಎಂದರೆ ಏಕೆ ಆ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದ
ಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಈ ಮಾತಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಗ್ರಹಿಸಲು
ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕೃತಿಯೇ ಓದಿನ ಗುರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅದು ಕೇವಲ ಉಪಕರಣ
ಮಾತ್ರ [ಅಷ್ಟೇನೂ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಲ್ಲದ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸುವುದು
ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಪದವನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು
ಮಾತ್ರ ಎಂಬಂತಾಗಿದೆ. ನಿಘಂಟುಗಳ ರಚನೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗ
ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ] ಸಮಕಾಲೀನ ಕೃತಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ಓದುಗನು ಹೇಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸ
ಬಲ್ಲನೋ ಹಾಗೆ ಹಳಗನ್ನಡ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹಳಗನ್ನಡ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರುವುದು ಕೇವಲ ಪ್ರಾಕ್ತನ ಆಸಕ್ತಿ
ಮಾತ್ರ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಹಳಗನ್ನಡ ಕೃತಿಗಳ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಗದ್ಯಾನುವಾದದ
ಸಮರ್ಥಕರನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದೆ. ಇವುಗಳಿಂದಂತೂ ಓದುವವನು ಕವಿಯ ಮೂಲ
ರಚನೆಯಿಂದ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೊರಗೆ ಉಳಿದು ಕೃತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತ
ನಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಬಳಿಕೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ
ಭಾಗಿಗಳಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾಗಬಹುದಾದ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭವನ್ನು
ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಿಂದಲೇ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ವಚನಗಳಿಗೆ
ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ, ಟೀಕುಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ, ಮೂಲ ವಚನಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ
ಮತ್ತು ಜೀವಂತ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ
ಉದಾಹರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿಯೇ ವಚನಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ
ಪರಿಭಾಷೆಯ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಇದು ತರಗತಿ

ಗಳಲ್ಲಿ ಹಳಗನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನವು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಕೆಲವು ಹೊಸ ಮುಖಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಹಳಗನ್ನಡದ ಕೃತಿಯೊಂದು ರಚಿತವಾಗಿರುವ ಪ್ರಕಾರ, ಅನುಸರಿಸುವ ಛಂದೋವಿಧಾನ, ಬಳಸಿರುವ ಭಾಷೆ ಮುಂತಾದವು ಸಮಕಾಲೀನ ಓದುಗ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಸಾಣ್ಯಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಎಂದರೆ ಆ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸಮಕಾಲೀನ ಕೃತಿಗಳು ರಚನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಉಂಟಾಗುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದರೆ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಕೃತಿಯ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಹೇಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು? ಕೇವಲ ಕೃತಿಯ ವಸ್ತುವಿನ್ಯಾಸ, ಧೋರಣೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಸಾಕೇ? ಕೃತಿಯ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ನಡೆದಿರುವ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಸ್ತುವಿನ್ಯಾಸ, ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತದ್ದಾಗಿದೆ. ಕೃತಿಯು ಉಂಟು ಮಾಡುವ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಚರ್ಚೆಯಂತೂ ದೂರವೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೃತಿಯ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಂದ ಹೊರಗೆ ಉಳಿದಿದ್ದೇವೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇವೆ. ಆ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಖಚಿತವಾದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಈ ನಿಲುವನ್ನು ತಾಳಲಾಯಿತೋ ಅಥವಾ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೃತಿಯು ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದೇ ಇಲ್ಲವೋ ಅದೂ ಕೂಡ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಬೌದ್ಧಿಕ ನಿರಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯನ್ನು ನೋಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ತೋರಿಸಲು ನಾವು ಹೊರಟಂತಿದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನದ ವಲಯವೇ ಸೀಮಿತಗೊಂಡು ಒಂದೋ ಎಲ್ಲವೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದೆ ಅಥವಾ ವಿಮರ್ಶಕರು ತಮಗೆ ತಾವೇ ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಇಕ್ಕಟ್ಟನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಎರಡನೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಕುರಿತ (ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕುರಿತದ್ದು) ವಿಮರ್ಶಾ ಲೇಖನಗಳ ಸಂಕಲನವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸಾಕು.

ಹಾಗಾದರೆ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕೃತಿಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವೆಂದು ಭಾವಿಸಲು ಬೇಕಾದ ನೆಲೆಗಳು ಇವೆಯೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದು ಎದುರಾಗುತ್ತದೆ. ಇತರ ಕಲೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇದು ಅಂಥ ಗಹನವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಾಧ್ಯಮವಾದ ಭಾಷೆಗೂ ಇತರ ಕಲಾ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಗೂ ಮೂಲಭೂತವಾದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೊಂದಿದೆ. ಇತರ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಗೆ ದೇಶಕಾಲ ವಿಶೇಷಾವೇಶವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಭಾಷೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಉಪಾದಿಯಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಾಷಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲೇ ತನ್ನ ಭೌತಿಕ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಸಾಬೀತುಮಾಡುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ

ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೊಂದನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೇವಲ ಆಶಯಗಳ ಪಟ್ಟಿಕೆ ಇಳಿಸಿ ನೋಡುವುದು ಕೂಡದೆಂದು ನಾವೀಗ ತಿಳಿಯ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಚೀನ ಕವಿ ತನಗೆ ದತ್ತವಾದ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಕೊಂಡು ಆದರ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾ ನೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಆಸಕ್ತಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ನಾವು ಕನ್ನಡದ ಸೃಜನಶೀಲ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯು ಒಂದು ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವು ದನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಈಗ ತಾನೇ ಪ್ರಾರಂಭ ವಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂಬ ಭ್ರಮೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ನಮ್ಮ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕು. ಕೇವಲ ಪದ್ಯಕಾರರು ಮಾತ್ರ ಗ್ರಂಥಸಾಲೆ ಯಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತರಾಗಿರುವವರ ಕೃತಿಗಳ ಬಗೆಗೆ ನಾವು ಇಷ್ಟು ಗಹನವಾದ ಆಸಕ್ತಿ ಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆನ್ನಬಹುದು. ಹಾಗಾದರೂ ಅವರೂ ಕೂಡ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಅನುಕರಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಬರೆಹಗಾರರ ಪ್ರಭಾವವು ಎಷ್ಟು ಗಾಢವಾಗಿತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಬಲ್ಲರು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಕೃತಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನವೂ ಕೂಡ ಲಾಭದಾಯಕವೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹೇಗೆ ಆದರೂ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಭಾಷಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಓದುವುದು ಸರಿ ಯಾದ ಮಾರ್ಗವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಬೇರಾವ ಒಳಮಾರ್ಗಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಇದ್ದರೂ ಅವು ನಮ್ಮನ್ನು ಹಾದಿತಪ್ಪಿಸಬಲ್ಲವು ಅಷ್ಟೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಚಾರಕರು

ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಯಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾದರೂ ಅದರ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯುವವರು ಒಂದು ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಓದಬಲ್ಲವರಷ್ಟು ಜನ ಮಾತ್ರ. ಏಕೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಓದಲು ಬಲ್ಲವರಲ್ಲ. ಓದಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲವರಲ್ಲಿ ಹಲವರಿಗೆ ಓದಿದ್ದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಅರ್ಥವಾದರೂ ಓದೋಣವೆಂದರೆ ಪುಸ್ತಕ ಹತ್ತಿರ ಇರುವುದಿಲ್ಲ; ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ: ಅವರಿಗೆ ಪುಸ್ತಕ ಕೊಳ್ಳುವ ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ; ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೊಂಡು ಓದಿ, ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡವರಾದರೂ ತಾವು ತಿಳಿದಿದ್ದನ್ನು ತಮ್ಮಷ್ಟು ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಗಳಲ್ಲದವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವ ರೂಢಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಿತ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ, ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಡಕಲು, ಅದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುವ ಜನ ಬಡಕಲು. ರಾಘವಾಂಕ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೃತಿ ರಚನೆಯ ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶ-'ಜನ ಬದುಕಬೇಕೆಂದು'. ಸೃಷ್ಟಿಯಾದದ್ದು ಸಾರ್ಥಕವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಅದನ್ನು ಪ್ರಕೃತರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಬಲ್ಲವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಚಾರಕರು ಎಷ್ಟು ಸಾವಿರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಸಾಲದು.

ಜಿ. ಪಿ. ರಾಜರತ್ನಂ

ಹಿಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಸ್ತುತ?

ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ

ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಿತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಆಗುವ ಕೆಲಸವಲ್ಲ; ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಿತಿ ಸಾಹಿತಿಯೊಬ್ಬನ ಸಮಕಾಲೀನ ಜೀವನದ ಅನುಭವದಿಂದ ಆಗತಕ್ಕದ್ದು. ಸಮಕಾಲೀನ ಬದುಕಿನೊಂದಿಗೆ ಹೀಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿಕೊಂಡಂತಹ ಸಾಹಿತಿಗೆ ಮೊದಲು ಪ್ರಕೃತವಾದದ್ದು ತನ್ನ ಸಮಕಾಲೀನತೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಜತೆಗೋ, ತನಗಿಂತ ಹಿರಿಯರಾಗಿಯೋ ಇರುವಂಥವರ ಬರವಣಿಗೆ; ಅಥವಾ ತನಗೆ ತನ್ನ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಪರಿಚಿತವಾಗುವ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಹಿತ್ಯ. ತನ್ನ ಸುತ್ತ ತನ್ನಂತೆಯೇ, ಸಮಕಾಲೀನತೆಗೆ ಬಾಯಿ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಸೃಜನಶೀಲ ಲೇಖಕರು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಿತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರಿಂದ ಈತನಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಿತಿಯ ಕಿಡಿ ಹೊತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು; ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಯ ಪ್ರಭಾವ ಇಂಥವನ ಬರೆಹದ ಮೇಲೆ ಮೊದಮೊದಲು ಆಗಬಹುದು; ಅವರ ಸಖ್ಯ, ಸಂಬಂಧ, ಅವರ ದೃಷ್ಟಿ ಧೋರಣೆಗಳೂ, ಅವರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಿಧಾನಗಳೂ ಈತನ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಿತಿಯ ಮೇಲೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮ ಮಾಡಿರಬಹುದು: ಅಥವಾ ಅವರ ನಡುವೆ ಇದ್ದೂ, ತಾನು ಅವರಂತಾಗದೆ ಬೇರೊಂದು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸವಾಲುಗಳೂ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಕಾಲಿರಿಸಿದ ನಿಜವಾದ ಸಾಹಿತಿಗೆ ಎದುರಾಗಬಹುದು.

ಹೀಗೆ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಪದಾರ್ಪಣ ಮಾಡಿದ ಲೇಖಕನೊಬ್ಬನಿಗೆ, ಈಗಾಗಲೇ 'ಗತ' ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂದ, ಹಿಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಕೃತ? ಹಿಂದಿನವರೆಲ್ಲ ಅವನ ಪಾಲಿಗೆ ಹೆಸರುಗಳಾಗಿ, ಹಾಗೂ ಕೃತಿಗಳಾಗಿ ಇರುವಂಥವರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಮಕಾಲೀನತೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಕೃತಿಗಳ ವಸ್ತು, ಭಾವ, ಭಾಷೆ, ಶೈಲಿ ಹಾಗೂ ಉದ್ದೇಶಗಳು, ಇಂದಿನ ಸಮಕಾಲೀನ ಸೃಜನಶೀಲ ಲೇಖಕನ ಪಾಲಿಗೆ, ವಿಲಕ್ಷಣವೂ, ಇಂದಿಗೆ ಸಲ್ಲಲಾರವೇನೋ ಎಂಬಂತಹವೂ, ಆಗಿ ತೋರಬಹುದು. ಬದುಕೇ ಬದಲಾಗಿರುವಾಗ, ಒಂದು ಕಾಲದ ಬದುಕಿನ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಿತಿ ಇಂದಿನ ಲೇಖಕನಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಪ್ರಸ್ತುತವೆಂದೂ ತೋರಬಹುದು. ಆದರೆ, ಅದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಪ್ರಸ್ತುತ, ಅಪ್ರಯೋಜಕ ಎಂದು ಇಂದಿನ ಲೇಖಕ ಅಂದುಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಕಾಳಜಿಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ತನ್ನ ಸಮಕಾಲೀನ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆ? ಹಾಗೆ ಅಂದುಕೊಂಡದ್ದಾದರೆ, ಇವನು ಇವತ್ತು ಬರೆದದ್ದೂ ನಾಳಿನವರಿಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಪ್ರಸ್ತುತವೂ, ಅಪ್ರ

ಯೋಜಕವೂ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದಂತೆ ಆಯಿತಲ್ಲವೆ? ಹಾಗಾದರೆ ಮೂಲತಹ ಯಾವುದೇ ಸಾಹಿತ್ಯನಿರ್ಮಿತಿಯೂ ಅಪ್ರಸ್ತುತ, ಅಪ್ರಯೋಜಕ ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ಆಯಿತು.

ಯಾವುದೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಿತಿ ಮೂಲತಹ ಬದುಕಿನೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದರೂ, ಈ ಬದುಕು ನಿರಂತರವಾದದ್ದು, ಹಾಗೆಯೇ ಅನಂತವಾದದ್ದು ಎಂಬ ಅರಿವು ಅಗತ್ಯ. ಈ ಮುಗಿವಿಲ್ಲದ ಬದುಕನ್ನು ಸಾವಿರ ಸಾವಿರ ಬೃಹಸ್ಪತಿಗಳು, ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿರಿಸಿದರೂ, ಅದು ನಿಸರ್ಗದಂತೆ ಮುಗಿವಿಲ್ಲದೆ, ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸತಾಗಿ ಉಳಿಯುವಂಥಾದ್ದು. ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಿತಿಯೆಲ್ಲವೂ ಅಂದಂದಿನ ಬದುಕಿನೊಳಕ್ಕೆ ಅಂದಂದಿನ ಸಾಹಿತಿಯು ಬೇರೂರಿ ಅರಳಿಕೊಂಡಿದ್ದರ ಪರಿಣಾಮವೇ. ಹಾಗೆ ಅರಳಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅವನ ಕಣ್ಣು ಕಂಡದ್ದು, ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಉಂಡದ್ದು, ಅವನ ಭಾಷೆ ರೂಪಿಸಿದ್ದು, ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ನಿರಂತರ ಚಲನಶೀಲತೆಯ ಅಥವಾ ಪರಂಪರೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವೇ. ಹೀಗೆ ಈ ನಿರಂತರತೆಯ ಒಂದು ಅಂಶವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಹಿತಿಯ ಹಿಂದೆ, ಹಿಂದಿನ ಒಂದು ಅನುಭವ ಪರಂಪರೆಯೆ ಅಗೂಢವಾಗಿ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ; ಹಾಗೂ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಯಾವ ಒಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ, ಅದರವೊಂದು ಅವಿನಾ ಭಾಗವಾಗಿ ಅಥವಾ ಮುಂದುವರಿಕೆಯಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಹಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಪರಂಪರೆ ಎಂಬುದು ಬಹುಶಃ ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರಿವಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದು, ತಾನು ಬದುಕುವ ಪರಿಸರದ ಹಿಂದಿರುವ, ಪ್ರಜ್ಞಾ ಗೋಚರವಲ್ಲದ, ಆದರೆ ತನ್ನ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ, ಒಂದು ಜೀವನ ವಿಧಾನವಾಗಿ ಅಥವಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ; ಇನ್ನೊಂದು, ಈ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು, ಅಂದಂದಿನ ಸಮಕಾಲೀನತೆಯಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಹಿಡಿದಿರಿಸಿದ ಹಿಂದಿನ ಕವಿಗಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ. ಇದನ್ನೇ ನಾವು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಅಂದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಹಿತಿಯ ಹಿಂದೆ, ಒಂದು ಅಖಂಡವಾದ, ಶತಶತಮಾನಗಳ ಜೀವನಾನುಭವ, ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಅಂದಂದಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದಿರಿಸಿದ ಲೇಖಕರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಪರಂಪರೆ ಈ ಎರಡೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ವರ್ತಮಾನದ ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು, ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನ ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು, ತನಗೆ ಹಿಂದಿನ ಬದುಕು ಎನ್ನುತ್ತೇವೋ ಅದು, ಲೇಖಕನಿಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಅವನ ಒಳಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿದರೂ, ಆ ಜೀವನಾನುಭವದ ದಾಖಲೆಗಳಾದ ಹಿಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲಕ ಲೇಖಕನಿಗೆ ಮೈಗೂಡುವ ಸತ್ವ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಹೀಗೆ ಹಿಂದಿನದು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಪ್ರಜ್ಞಾ

ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ಮತ್ತು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಮೂಲಕ, ಸಮಕಾಲೀನ ಲೇಖಕನಲ್ಲಿ ಅವನ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಿತಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಂದಿನ ಸಾಹಿತಿಗೆ, ಹಿಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಅತ್ಯಂತ ಆಗತ್ಯವಾದ ಪರಿಕರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ–ಎನ್ನುವುದು.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಒಬ್ಬ ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಹಿತಿ ತಾನು ಯಾವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು, ಅದರದೊಂದು ಅಂಗವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಆಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ತಾನು ಬೇರೂರಿರುವ ಬದುಕು, ಅದರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನಭಿವ್ಯಕ್ತಿಪಡಿಸುವ ಭಾಷೆ ಈ ಎರಡರ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಈತ ಒಳಗಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಈ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಅದು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳ್ಳುವ ಭಾಷೆ–ಇವೇ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲ ದ್ರವ್ಯಗಳು. ತನಗೆ ಹಿಂದಿನ ಲೇಖಕರು, ಇದೇ ನಿರಂತರವಾದ ಬದುಕನ್ನು, ತಮಗೆ ದತ್ತವಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಇದೇ ಭಾಷಾ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ಮೂಲಕ ಹೇಗೆ ಹಿಡಿದು ಮೂಡಿಸಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದು, ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಹಿತಿಗೆ ಅರಿವಿಗೆ ಬರುವುದು, ತನಗೆ ಹಿಂದಿನ ಕೃತಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಅಲ್ಲವೆ ?

ಹಾಗಾದರೆ ತನಗಿಂತ ಹಿಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡದೆ, ತನ್ನ ಸಮಕಾಲೀನ ಜೀವನಾನುಭವ, ಹಾಗೂ ತಾನು ಕಿವಿದೆರೆದು ಕೇಳುವ ಭಾಷೆ–ಇಷ್ಟರಿಂದಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಿತಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇನು ? ಇವತ್ತಿನ ಕನ್ನಡ ಕವಿ, ಪಂಪ–ರನ್ನ–ವಚನಕಾರರು–ಹರಿಹರ–ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಇವರನ್ನು ಓದಿಕೊಳ್ಳದೆಯೂ ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇನು ? ಉತ್ತರ–ಖಂಡಿತ ಆಗುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ಹಾಗೆ ರಚಿತವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂಥದ್ದಾಗುತ್ತದೆ, ಯಾವ ಮಟ್ಟದ್ದಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಬೇರೆಯ ಮಾತು. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಮಾತೆಂದರೆ, ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಪರಂಪರೆಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿಕೊಳ್ಳದ ಯಾವ ನಿಜವಾದ ಸಾಹಿತಿಯೂ ತನಗೆ ತಾನೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇರಲಾರ ಎಂಬುದು. ಹೊಸದಾಗಿ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ತೊಡಗುವ ತರುಣ ಲೇಖಕರೂ ಸಹ ಮೊದಮೊದಲು ತಮ್ಮ ಪರಿಸರದ ಸಿದ್ಧ–ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲೇಖಕರ ಪ್ರಭಾವದೊಳಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅನಂತರ ಇಂಥವರ ಪ್ರಭಾವಗಳಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಸಹಜಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಡೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಆ 'ಸಿದ್ಧ' ಲೇಖಕರೂ, ಈ ವೇಳೆಗೆ 'ಸಿದ್ಧ'ರಾಗಿರುವುದು ತಾವು ಒಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಭಾಗವಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೇ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ನನ್ನಂಥವರು ಬರೆಯಲು ಶುರುಮಾಡುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಕುವೆಂಪು, ಬೇಂದ್ರೆ, ಪು. ತಿ. ನ. ಇವರು ಆಗಲೇ ನೆಲೆನಿಂತ 'ಸಿದ್ಧ' ಲೇಖಕ

ರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಪರಂಪರೆ,– [illegible] ಇತರ ಒಂದು ಪರಂಪರೆ– ಇತ್ತು; ಅದರ ಸತ್ವದಿಂದ ಅವರು ಪುಷ್ಟರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ವೇಳೆಗೆ ಬರೆಯಲು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ ನವ್ಯಂಥವರಿಗೆ, ಇವರಿಂದ ಪ್ರೇರಣೆ, ಪ್ರಚೋದನೆ, ಪ್ರಭಾವಗಳು ಉಂಟಾದಾಗ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ನವ್ಯಂಥವರು, ಆ ಪರಂಪರೆಯ ಸೆಳೆತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದಂತಾಯಿತು. ಇದನ್ನು, ಹಿಂದಿನ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ, ನವ್ಯಕಾವ್ಯವನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದ ಅಡಿಗರು ಬರೆಯುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ, ಅವರ ಪ್ರೇರಣೆ-ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ತರುಣ ಲೇಖಕರು, ಅಡಿಗರು ಯಾವ ಪರಂಪರೆಯ (ಈ ಬಗೆಯ ಪರಂಪರೆಯ ನಿರಾಕರಣೆಗೂ ಒಂದು ಪರಂಪರೆ ಇದೆ!) ಹಾಗೂ ಪ್ರಭಾವಗಳ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಂತಾಯಿತು. ಇದು ಎಲ್ಲ ಕಾಲದ ಲೇಖಕರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ನಿಜವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ತನಗೆ ತಾನೇ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಸೃಜನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಎಂಬುದೇ ಇರಲಾರದು; ಎಲ್ಲ ಸೃಜನಶೀಲ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವೂ ಒಂದು ಸೃಜನಶೀಲ ಪರಂಪರೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಸೃಜನಶೀಲ ಪರಂಪರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸಾಹಿತಿಯೂ ಮೈಗೂಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಾದ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸಾಹಿತಿಯೂ ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಚಲನಶೀಲ ಚರಿತ್ರೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ಚರಿತ್ರೆಯ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳ, ವಿವಿಧ ಕವಿ ಮನೋಧರ್ಮಗಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು, ಮತ್ತು ಆಯಾ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ, ಸವಾಲುಗಳನ್ನೂ, ಅವರ ಸೋಲು-ಗೆಲುವುಗಳನ್ನೂ, ಸಾಧನೆ-ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನೂ, ಹಿಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲಕವೆ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಹಿತಿ ಅರಿವಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವನ ಕಾವ್ಯೋದ್ಯೋಗದ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಪರಿಕರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಈ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನೇ ಇಲಿಯಟ್ 'ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ'–(Historical sense) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಮಕಾಲೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿಗೆ, ತನಗೆ ಹಿಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದುದು.

ಹಿಂದಿನ ಕವಿಗಳಿಗೇನೋ, ತಮ್ಮ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿದ್ದ ಭಾರತೀಯ ಪರಂಪರೆ ಇಷ್ಟೇ ಸಾಕಾಗಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನ ಲೇಖಕನಿಗೆ, 'ಪರಂಪರೆ' ಎಂಬುದರ ಅರ್ಥ ಹಿರಿದು ಆಗುತ್ತದೆ. ಸಮಕಾಲೀನನಾದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿಗೆ, ಹಿಂದಿನಂತೆ ಇಂದು, ತನ್ನ ಸ್ವದೇಶೀಯವಾದ ಪರಂಪರೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಷ್ಟೇ ಸಾಲದು; ಅವನಿಗೆ, ತನ್ನ ಪರಿಚಯ ಹಾಗೂ ಕಲಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಭಾರತೀಯೇತರ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳೂ ಅವನ 'ಪರಂಪರೆಯ' ಒಂದು ಭಾಗವಾಗುತ್ತವೆ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ,

ಸಮಸ್ತ ಭಾರತೀಯ ಬದುಕಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರವಹಿಸಿದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಆಯಾಮಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಬಲ್ಲರು. ಆದರೆ ತನ್ನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆಗೆ ಹೊರತಾದ ಉಳಿದ ಯಾವ ಪಾರಂಪರಿಕ ಪ್ರಭಾವಗಳು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಆದರೂ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವವನು, ತಾನು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಪರಂಪರೆಗೆ ಸೇರಿದವನಾದ್ದರಿಂದ, ಮೊದಲು ಆತನಿಗೆ ತನ್ನ ಭಾಷೆ–ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಸೃಜನಶೀಲ ಕಾರ್ಯಗಳ ಗಾಢವಾದ ಅರಿವು ಆತನಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದದ್ದು.

ಸಹೃದಯ, ವಿಮರ್ಶಕ, ಸಾಹಿತಿ

ಯಾವ ನಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಶುದ್ಧ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂಶಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಆಸ್ವಾದಿಸುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಮೆಯೇ. ಆದರೆ ಆ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರೇ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪುರೋಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವವರು. ಅವರಲ್ಲಿಯೇ ಶುದ್ಧ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂಶದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಉಂಟಾಗುವುದೂ ಉಂಟು. ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಅಲ್ಪವಾದುದಾದರೆ ಅದು ಅಂಥ ಗಂಭೀರವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನೇನೂ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಬ್ಬಿಸಲಾರದು. ಆದರೆ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಈ ಅಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇ ಹೊರೆದು ಸಹೃದಯ, ವಿಮರ್ಶಕ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತಿಗಳ ಅಭಿರುಚಿಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಅಂತರ, ಕಂದಕವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಬಿಡುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರ್ವಕಾಲ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೆ ಜೀವಂತವಾದ ಅಭಿರುಚಿ ಸಂಘರ್ಷ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಅನಿವಾರ್ಯವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗುವುದು ಬೆಳೆಯುವ ಸಾಹಿತ್ಯದ, ಜೀವಂತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಲಕ್ಷಣ. ಅಲ್ಲದೆ ಜನವೂ ಜೀವಂತವಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಇಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದದ್ದು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಸಹೃದಯ, ವಿಮರ್ಶಕ, ಸಾಹಿತಿ–ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಭಿರುಚಿ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಧೋರಣೆ ಇವುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಆಗಿರಬಹುದಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಉಜ್ಜಿ ನೋಡಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಸಂವೇದನಾಶಕ್ತಿ ಮೊಂಡಾಗಿದೆ ಎನಿಸಿದರೆ, ಹರಿತಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಕಂಡು ಬಂದರೆ, ಸಾಹಿತ್ಯೇತರ ಇನ್ನಾವ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ ವಂಚಿತರಾಗದಂತೆ ತಮ್ಮ ಸಂವೇದನಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಬಹುದಾದ ಅನಾಸಕ್ತಿ ಕೇವಲ ಅವರ ಅಭಿರುಚಿ ಸಂಸ್ಕರಣಗೆ ಎಳಸದೆ ಅವರನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಓಡುವ ಹೆಣ, ನುಡಿಯುವ ಹೆಣವಾಗಿಸುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಮೂಲಕ ಅವರ ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜಡತೆ ವ್ಯಾಪಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅವರು ಬದುಕುವ ನಾಡಿನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪುರೋಭಿವೃದ್ಧಿಯ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನೇತ್ಯಾತ್ಮಕವಾದ ಶಕ್ತಿಯಾಗುವಂತೆಯೂ ಮಾಡಿಬಿಡಬಹುದು. ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿದೆ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾದ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆ, ಎಂದು ಭಾವಿಸುವ ಇಲ್ಲವೆ ಹಾಗೆ ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಹೃದಯ, ವಿಮರ್ಶಕ, ಸಾಹಿತಿ – ಯಾರಿಗೇ ಆಗಲಿ ಸಾರಸ್ವತ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ದುರಂತ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ.

ಜಿ. ಎಚ್. ನಾಯಕ

ಕೆಲವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರು ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಕರ್ತವ್ಯ

ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವ ಸಾಹಿತ್ಯರಾಶಿಯಿಂದ ಉತ್ತಮ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನೂ, ಕಾವ್ಯಭಾಗಗಳನ್ನೂ ಶೋಧಿಸಿ ತೆಗೆದು ಕಾವ್ಯಕೋಶಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದೇ ನಮ್ಮ ಪ್ರಥಮ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿದಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಉತ್ತಮ ಕಾವ್ಯಕೋಶಗಳಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮತ್ತು ಲೌಕಿಕರ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಕನ್ನಡ ಪ್ರೇಮವನ್ನೂ ವಿಶಾಲಪಡಿಸಿ, ಮುಂದೆ ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ನೂತನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡತಕ್ಕದು ನಮ್ಮ ಎರಡನೆಯ ಕರ್ತವ್ಯ...ಹೊಸ ಸಾಹಿತ್ಯವು, ಹಳೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಾರವನ್ನೂ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿದರೂ ಮತ ಪ್ರಸಾರಣೆಗಾಗಲಿ, ಪೂರ್ವ ಕಥಾನುವಾದಕ್ಕಾಗಲಿ ಬರೆಯತಕ್ಕದಲ್ಲ; ನೂತನ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾರಣೆಗಾಗಿ, ಪೂರ್ಣ ಕಲಾನುಭವಕ್ಕಾಗಿ, ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ಕಾರ್ಯಾರಂಭ ಪ್ರೇರಣೆಗಾಗಿ ಬರೆಯತಕ್ಕದು.

ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ
1928

ಎಲ್ಲರಿಗಾಗಿ ಹಿಂದಣ ಕಾವ್ಯಗಳು

ಇದೇ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಮ್ಮ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯವಾದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಬೇರೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದು, ಭಾಗದಿಂದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಸಣ್ಣ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಂಕ್ಷೇಪ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಬೇಕು. ಇಂಥ ಸಂಕ್ಷೇಪ ಗ್ರಂಥಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವು ಬಂದಿರುವ ಸ್ಥಳವನ್ನೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವನ್ನೂ ನಿರೂಪಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಗಳನೇಕ ಬಹು ದೊಡ್ಡವು. ಒಂದೊಂದು ಒಂದು ಗ್ರಂಥವಲ್ಲ, ಹತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳಂತಿವೆ. ರಸಪುಷ್ಟವಾದ ಭಾಗಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಬೇಸರವಾಗುವಂತೆ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ದೀರ್ಘವಾದ ವರ್ಣನೆಗಳು ಸೇರಿರುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ, ಈ ಅವಸರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೇ ಅನೇಕರಿಗೆ ಹೆದರಿಕೆ...ಎಲ್ಲ ಕಾವ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ಸಂಕ್ಷೇಪ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಸರ್ವಜನರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಸುಲಭವಾದ ಬೆಲೆಗೆ ದೊರಕಿಸಬೇಕು.

ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್
1929

ಪಾಠಕರ ಶಿಕ್ಷಣ

ಪಾಠಕರ ಶಿಕ್ಷಣವೂ ಉತ್ತಮಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಕಾವ್ಯಪಾಠ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದವರು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಾದರೂ ಸಾಹಿತಿಗಳಾಗಿದ್ದವರು. ಅವರಿಗೆ ವ್ಯಾಕರಣದ ಮೇರೆಯೂ ಭಾವಾರ್ಥದ ಮೇಲೆಯೂ ದೃಷ್ಟಿಯಿರುತ್ತಿತ್ತು; ಅವರಿಗೆ ಪುರಾಣ ಪೂರ್ವ ಕಥೆಗಳ ಜ್ಞಾನವಿತ್ತು. ಈಗಿನವರಿಗೆ ಪೂರ್ವ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಿಚಯು ಅಷ್ಟಿಲ್ಲ; ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೊಬಗನ್ನೂ ಅವರು ಅರಿತವರಲ್ಲ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವಟ್ಟಿಗಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರದವರು, ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಭಾಷಾ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದೂ, ಅವರಿಗೆ ಕವಿ ಹೃದಯವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ತೋರಿಸುವುದೂ, ಅವರಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವುದೂ ಹೇಗಾದೀತು?

ಡಿ. ವಿ. ಗುಂಡಪ್ಪ
1932

ಕನ್ನಡ ಪಾಠಕ್ರಮ

ಪಾಠಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನಾರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಷಯಗೌರವ, ಭಾವಪುಷ್ಟಿ, ಶೈಲಿಯಶುದ್ಧತೆ–ಈ ಮೂರಂಶಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನೀರಸವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬೇಸರ ಹುಟ್ಟಿ, ಆ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಕನ್ನಡವೆಂದರೆ ಸಾಕೆನ್ನಿಸುವುದು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಎಳೆಯ ಮಕ್ಕಳೋದುವ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನಾರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ವಿವೇಚನೆ ಜಾಗರೂಕತೆಗಳಿರಬೇಕು. "ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿರುವುದಿಷ್ಟೇನೆ ?"–ಎಂದೆನ್ನಿಸುವ ಹಾಗಾಗಬಾರದು. ಹಿಂದಿನ 'ಪದ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ'ವೂ, 'ಪದ್ಯಸಾರ'ವೂ ರಸಿಕರನ್ನೊಪ್ಪಿಸುವುದಾಗಿದ್ದುವು...ಒಂದೇ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪಾಠಹೇಳಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಬೇಸರಪಡುವರೆಂದರೆ ವ್ಯಾಸ ವಾಲ್ಮೀಕಿಗಳ, ಷೇಕ್ಸಪಿಯರ್ ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ತುಗಳ ಗತಿಯೇನು?...ಮೇಲ್ತರಗತಿಯದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಿಕ್ಕದೆಹೋದರೆ ಅದು ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಕೀಳ್ತರಗತಿಗಿಳಿಯದೆ, ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮೇಲ್ತರಗತಿಯದನ್ನೇ ಓದುವುದು ಲೇಸು. ಮೇಲ್ತರಗತಿಯ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಎರಡನೆಯಸಲ ಪಾಠ ಹೇಳುವುದರ ಬೇಸರಕ್ಕಿಂತ ಕೀಳ್ತರಗತಿಯದನ್ನು ಮೊದಲಸಲ ಪಾಠ ಹೇಳುವುದರ ಬೇಸರಕೂಡ ಕಷ್ಟವಲ್ಲವೆ?

ಡಿ. ವಿ. ಗುಂಡಪ್ಪ
1932

ಆದ್ಯಕರ್ತವ್ಯ

ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾರಸ್ವತ ಭಂಡಾರವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ ಪೋಷಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯದೊಳಗಿನ ಎಷ್ಟೋ ಉದ್‌ಗ್ರಂಥಗಳು ನಾಮಶೇಷವಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳ ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಪ್ರತಿಗಳು ಇನ್ನೂ ದೊರೆತಿಲ್ಲ...ಅಂತಹ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದು ಶುದ್ಧಪ್ರತಿ ಮಾಡಿಸುವುದೂ, ಸಾಧ್ಯವಾದಂತೆ ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಮುದ್ರಣ ಕಂಡು ಬಯಲಿಗೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದೂ ಅವಶ್ಯಕ. ಕೆಲವರು ಹಳೆಯದನ್ನೇ ಹೇಳುವ, ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ವೈವಿಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಹೇಳಿದುದನ್ನೇ ಹೇಳುವ, ಗತಕಾಲೀನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು ವೃಥಾ ಯಾಸ, ನಿರರ್ಥಕ ವ್ಯಯವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಬರಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲ್ಲದೆ ಚರಿತ್ರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮುಂತಾದ ಇತರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಇವುಗಳ ಉಪಯೋಗ ಬಹಳವಾಗು

ವಂತಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಕನ್ನಡ ಜನತೆಯು ಕಣ್ಣದುಂಗಿ [illegible] ಅವಶ್ಯವೆನಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಶಿ. ಶಿ. ಬಸವನಾಳರು
1944

ಮಾದರಿಯ ಪದ್ಧತಿ

ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೆ ಹೆಸರು ಪಡೆದ ಕವಿಗಳ ಉದ್ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ತೆರೆದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧವಾದ ಮೂಲ, ಮಹತ್ತ್ವದ ಪಾಠಾಂತರ, ಶಬ್ದ ಕೋಶ, ಉಪಯುಕ್ತ ಹಾಗು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಇವುಗಳೊಂದಿಗೆ–ಮಾದರಿಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ('oxford poets' and 'standard Authors'ಗಳ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ) ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿ ಸುಲಭ ಬೆಲೆಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದೂ, ಮುದ್ರಣ ಪ್ರತಿಗಳು ದೊರೆಯದಂತಾದೊಡನೆ ಕಾಲವಿಳಂಬವಿಲ್ಲದೆ ಪುನರ್ ಮುದ್ರಣವಾಗುವಂತೆ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವುದೂ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಶಿ. ಶಿ. ಬಸವನಾಳರು
1944

ಸಾಹಿತ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪ್ರಸಾರ

ಹಳೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಾರ್ಜಿತ ಆಸ್ತಿ. ಅದರ ಅಗ್ಗಳಿಯ ಅರಿವು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಆದಂತಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ನಾವು ಪರಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಮುಂದೆ ಕೈಯೊಡ್ಡಿ ನಿಂತಿದ್ದೇವೆ. ಬಗಲಲ್ಲಿ ಕೂಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಊರೆಲ್ಲ ಹುಡುಕಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ಗತಿಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಭ್ಯಾಸವು ಕೇವಲ ರಸದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಷ್ಟೆ ನಡೆಯದೆ ವಿವಿಧ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಿಂದ ಸಾಗಬೇಕು. ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರತೀಕ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅರಿವಾಗಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆಳವಾದ ಹಾಗೂ ಸಾಂಗೋಪಾಂಗವಾದ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯ. ಈ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರ ಸಮಾಜ ರಚನೆ–ಸಾಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ನಡೆವಳಿ–ನುಡಿವಳಿಗಳು, ನೀತಿ–ಮತ–ಧರ್ಮವಿಚಾರಗಳು, ಮನೋವಿಕಾಸ–ವಿವೇಕ–ವಿಚಾರ ಪರಂಪರೆಗಳು, ವಿಜ್ಞಾನ–ತತ್ತ್ವ–ಶಾಸ್ತ್ರ–ಕಲೆಗಳು,–ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಬಹುಮುಖವಾದ ನಾಗರೀಕತೆ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಂಶಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಮಹಾವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳ ಚಾರಿತ್ರಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಅಂಶಗಳು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿಕೊಂಡಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲದರ ವಿವರವಾದ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ಅಭ್ಯಾಸವು ಇಂದು ನಡೆಯಬೇಕು.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಈ ಅಭ್ಯಾಸದ ತಿಳಿವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಹರಡಬೇಕಾದ ಕಾಲವೀಗ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪ್ರಸಾರವನ್ನು ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದು. (1) ಹಳೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ–ಟೀಕೆ–ಟಿಪ್ಪಣಿ–ಅರ್ಥಕೋಶಗಳೊಡನೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಓದುಗರಿಗೂ ಸುಲಭಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು, ಈ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದವರು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯವು ಸ್ತುತ್ಯ

ವಾಗಿದೆ. ಇದು ಇನ್ನಷ್ಟು ವೇಗವಾಗಿ, ವಿಪುಲವಾಗಿ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದಲೂ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದಲೂ ನಡೆಯಬೇಕು. (2) ಇದಲ್ಲದೆ ಹಳೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸಾರವನ್ನು ಸುಲಭವಾದ ಹಾಗೂ ರಸವತ್ತಾದ ಆಧುನಿಕ ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕು. ಈ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪಿ. ರಾಜರತ್ನಂ ಬಹಳ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಕಾರ್ಯಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಂತೆ ಇನ್ನುಳಿದ ರಸಿಕ-ಪಂಡಿತರೂ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಬೇಕು. ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದ ತಿಳಿವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸುವ ಇನ್ನೊಂದು ಉಪಾಯವೆಂದರೆ ಪ್ರಚಾರ ಭಾಷಣಗಳು.

ಉತ್ತಂಗಿ ಚನ್ನಪ್ಪನವರು
1949

ಇವು ತಕ್ಷಣ ಪ್ರಯೋಜನಗಳಲ್ಲ !

ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಂಗ ಉಪಾಂಗ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನ, ನಮ್ಮ ಹಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಈ ೫೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕರಣ, ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ, ಅಲಂಕಾರ, ಛಂದಸ್ಸು, ನಿಘಂಟು, ಸಾಹಿತ್ಯಚರಿತ್ರೆ, ಗ್ರಂಥ ಸಂಪಾದನೆ, ಗ್ರಂಥ ವಿಮರ್ಶೆ, ಶಾಸನ ಪ್ರಕಟನಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಹೋದರು. ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ವಿದ್ವನ್ಮಾನ್ಯರ ಕೆಲವು ಉತ್ಕೃತಿಗಳು ಈಚೆಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ಈ ಬಗೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಯ ಕಡೆ ಉತ್ಸಾಹವಾಗಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಾಗಲಿ ಬೆಳೆದಂತೆ ಕಾಣದು. ಇದಕ್ಕೆ ಜೀವಗಳು ಮೀಸಲಾಗಬೇಕು. ಆ ಮೀಸಲು ಮನೋಭಾವ ಅಭಾವವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದರ ಪೋಷಣೆಗೆ ಒಂದು ಕಡೆ ನಿಶಿತವಾದ ನಿರ್ದುಷ್ಟವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಜ್ಞಾನವೂ ಕನ್ನಡದ ಖಚಿತವಾದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯೂಬೇಕು ; ಸಾವಧಾನತೆ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ನಿರಂತರ ತಾಳ್ಮೆ. ಸ್ಮೃತಿಬಲ, ಶ್ರಮ ಅಗತ್ಯ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಜ್ಞಾನಬೇಕು. ಈ ಎರಡೂ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಜನನಾಯಕರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಾಗಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಇವು ತಕ್ಷಣ ಪ್ರಯೋಜನಗಳಲ್ಲ ! ಇವುಗಳ ಅಭ್ಯಾಸವು ನಾಲ್ಕು ಶತಮಾನ ತಡೆದರೂ ನಷ್ಟವಿಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ಮಾತು ಹಬ್ಬುತ್ತಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವವರು ನಿರರ್ಥಕರು; ಪಾಪ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಪ್ರಾಚೀನ ಮೀಮಾಂಸಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ-ಎಂಬ ಉಪಹಾಸ್ಯಕ್ಕೂ ಈಡಾಗುತ್ತಾರೆ...ನಷ್ಟ ನಮ್ಮದು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಪರಮ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಬಯಸುವ ನಮಗೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ವತ್ತು. ಬೆಳೆಯುತ್ತಿಲ್ಲದಿರುವುದು ದೊಡ್ಡ ಕೊರತೆಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದೆ,

ವಿ. ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ
1953

ವಿದ್ವತ್ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೆಳೆದಿರುವಷ್ಟು ಹೊರವಾಗಿ ವಿದ್ವತ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೆಳೆದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ....ಸಾಹಿತ್ಯ ರೂಪಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಗೂ ಈ ತೆರವಾದ ವಿದ್ವತ್ತು ಆವಶ್ಯಕ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಆ ಶಬ್ದವನ್ನು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ವ್ಯಾಸಂಗ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅಂಗವಾಗಿರುವ ವ್ಯಾಸಂಗ ಛಂದಸ್ಸು ಅಲಂಕಾರ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೂ ರಾಜಕೀಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಇತರ

ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕಲಿಯುವ ಅಭ್ಯಾಸವಿದು. ಸಮಷ್ಟಿರೂಪವಾದ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ವಿದ್ವತ್ತು ಎಂದು ಕರೆದಿದೆ. ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಕಾವ್ಯದ ರಸಾಸ್ವಾದನವೇ ಆದರೂ ಇದರ ಸಂಪಾದನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆನಂದಾನುಭವವುಂಟೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಲಾಗದು. ವಿದ್ವತ್ತು ರಸಿಕತೆಗೆ ವಿರೋಧಿಯಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಪೋಷಕ. ಸಹೃದಯನಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಇರಬೇಕು. ಒಂದು ಬುದ್ಧಿ ಪ್ರಚೋದಕ, ಇನ್ನೊಂದು ಭಾವ ಪ್ರಚೋದಕ. ಎರಡೂ ಕೂಡಿ ಬೆಳೆದರೆ ಪೂರ್ಣ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿಕಾಸ.

ಡಿ. ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್
1960

ಹಳೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಿಚಯ

ನಮ್ಮ ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ಆಳವಾದ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಜನತೆಯು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಎಷ್ಟೋ ಜನ ತರುಣ ಲೇಖಕರೂ ಹಳೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಅಡಿಗಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆಯೇ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯವು ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು. ಪರಕೀಯ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಿಂದ ಹೊಸ ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿಗಳು ಮೂಡಲಿ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪರಂಪರೆಗಳಿಗೆ ಒಗ್ಗುವಂತೆ ಬಂದು ಬೆಳೆಯಲಿ. ಇನ್ನೂ ಹಳೆಯ ಕಾವ್ಯಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ, ಪ್ರಕಾಶನಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು. ಹಳೆಯ ಕಾವ್ಯಗಳ ಸಂಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತೃತ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಬೇಕು. ಕೆಲವು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನಾದರೂ ಪ್ರಾಯಶಃ ಹೊಸಗನ್ನಡದ ಅನುವಾದಗಳು ರೂಪುಗೊಂಡು ಜನರ ಮನಮನಕ್ಕೂ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಉಚಿತವಾಗಿದೆ.

ಆ. ನೇ. ಉಪಾಧ್ಯೆಯವರು
1962

ಮನವಿ

ಪ್ರಿಯರೆ,

'ಆಲೋಕ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗಿ ಈಗ 'ಅಂಕಣ'ವೆಂಬ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಕಿರು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಆರು ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀವು ಈಗಾಗಲೇ ಓದಿದ್ದೀರಿ ಅಲ್ಲವೇ? ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿರುವ ಬರಹಗಳಿಗೆ, ವಾಗ್ವಾದಗಳಿಗೆ ವಿಶಾಲವಾದ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯು ನಿಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗಿರಬೇಕು.

ಇಂಥ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಬಯಸುವುದೆಂಬ ಮಾತು ಹೊಸದೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಚಂದಾದಾರರನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಉಳಿಯುವುದು, ಬೆಳೆಯುವುದು ಕಷ್ಟದ ಮಾತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವೀಗ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಈ ಮನವಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ವಿವರ ಹೀಗಿದೆ.

ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲು ನೆರವಾಗುವ 'ಸ್ಥಾಯಿನಿಧಿ'ಯೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು. ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಹಿತೈಷಿಗಳು ಒಂದುನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಸ್ಥಾಯಿನಿಧಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು. ಅವರಿಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರಿಗೆ ಈ ಪತ್ರಿಕೆ ಬೇಡವೆನಿಸಿದರೆ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಮೊದಲು ತಿಳಿಸಿ ಆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ನೆರವನ್ನು ನಾವು ಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ. ತಮ್ಮಿಂದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಬೇಗನೆ ಬಯಸಬಹುದಲ್ಲವೆ ?

ಹಣವನ್ನು ಕ್ರಾಸ್ ಮಾಡಿದ ಚೆಕ್ ಮೂಲಕ ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು. ಚೆಕ್ ಅನ್ನು 'ಅಂಕಣ'ದ ಹೆಸರಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.

ವಿಳಾಸ :

'ಅಂಕಣ'
8, 'ಚಿರಂಜೀವಿ', ಹಳೇ ಈಜುವ ಕೊಳದ ರಸ್ತೆ
ಕೋದಂಡರಾಮಪುರ
ಬೆಂಗಳೂರು-560 003

Published by C. Srinivasaraju, 8, 'Chiranjeevi', Old Swimming Pool Road Kodandarampura, Bangalore-560 003, Printed at Ila Printers, 153, 4th Main, 8th Cross, Bangalore-560 018. Editor A. R. Nirupama.

No. MAG (2) PQ3. DECL 322/1979-80

ANKANA (Kannada Bi-monthly) May 1980